

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 33-34 (2216-2217) 1992 RUGPJŪTIS-AUGUST 18 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1.00

Klaidos ar nusikaltimai?

Viskas turi pradžią. "Mums reikalinga karinė agentų organizacija" — su šiais Lenino žodžiais ir pradėjo driektis įvairiais pavadinimais pažįstamas revoliucinių planų voratinklis. Dabar šiaip taip jau pradraskomas, kad pasaulis pagaliau pamatytų, koks mechanizmas buvo sukurtas žmogaus pavergimui, prievartavimui, išnaudojimui ir naikinimui.

ŠALIA tos gerai organizuotos komandos komunistų partija sėkmės užsitikrinimui skyrė idėjai patikimus darbuotojus visose valdymo žinybose. Tuo būdu partijos bilietas ir visiškai savęs pajungimas diktatūrai reikšė daug daugiau negu profesinis pasiruošimas, išsilavinimas, net talentas. Skačiuojama, kad Sovietų Sąjunga "gerais laikais" globojo apie 750.000 privilegijuotų aukštesnio rango tarnautojų. Pridėjus jų šeimų narius, susidarė maždaug trijų milijonų žmonių grupė, nepajudinamas valstybės elitas, iš tikrųjų plačiosios tėvynės parazitai. Toji nomenklatūra parodė savo galybę, 1965 m. Chruščiovui bandant mažinti valdymo aparatą. Ji per eilę metų taip išsigalėjo, kad, net kompartijai praradus teises subyrėjus imperijai, kuriantis naujoms valstybėms, nenori pasiduoti. Ji taip įsitvirtinusi administravimo darbotėse, kad daugelyje vietovių jaučiasi esą nepamainomi tų sričių žinovai, su kuriais teks dar ilgesnį laiką skaitytis. Savaimė suprantama, daugumas jų yra ir reformų priešininkai, ypač tokių, kurios turės paliesti jų asmeninį nusistovėjimą. Kas sugeba ar prieina, naudojasi esama padėtimi, kol dar galima.

TOS DAR dabar nepajudinamos grupės žmonės, būvę komunistų vadai ir vadukai, Lietuvos valstybės atkūrimo procese atvirai pripažįsta, kad per penkiasdešimt okupacijos ir sovietinio metų padaryta nemažai klaidų. Tie jų pripažinimai turi savo prasmę, bet turėtų turėti ir aiškią savo vietą, kad nepradėtume maišyti, kas visai nemašoma. Kas buvo klaidos, istorija nesunkiai atrinks. Būtų tik neteisinga ir visiškai nepriimtina, kad su tomis klaidomis prastų padaryti nusikaltimai. Mes manome, jog valstybės teisėsauga sugebės padaryti, kad tai neįvyktų. I. Vlasovo teigimu, nuo raudonojo teroro yra kritę daugiau kaip 50 milijonų žmonių. Negi visa ta šurpioji statistika galėtų būti pavadinta politinio sukdimo, neapsižiūrėjimo ir stokos patyrimo vardu? Kiek per penkiasdešimt metų, komunistams tarpininkaujant ar ir patiems aktyviai veikiant, buvo nužudyta žmonių Lietuvoje, jokie skaitmenys dar nerodo. Kai kurie iš Lietuvos atvykę kairiųjų pažiūrų parlamentarai savo pranešimuose skleidžia užmiršimo ir susitaikymo mintį ir tuoj pat, lyg išsigandę, pridėda: žmonių žudikai turėtų būti nubauti. Pirmuoju žvilgtelėjimu atrodo, kad viskas aišku ir teisinga. Tačiau ar tuo nepridengiamos viršūnės, kai dar liko neatsakytas klausimas, kas yra žudikas — savo ranka žudęs ar įsakęs žudyti? Niurnbergo teismas nubaudė pastaruosius. Mūsų atžvilgiu yra daug duomenų teigti, kad lietuviškieji socialistinio gyvenimo statytojai, eidami koją kojon su besikeičiančiais Maskvos diktatoriais, nestovėjo nušaly, kai reikėjo savuosius suiminti, tardyti, tremti ir pasirašinėti nuosprendžius. Teisinėje valstybėje nei pamiršimas, nei atlaidumas padaryto nusikaltimo nepanaikina be atitinkamos procedūros. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Paštininkų unijos staigmena

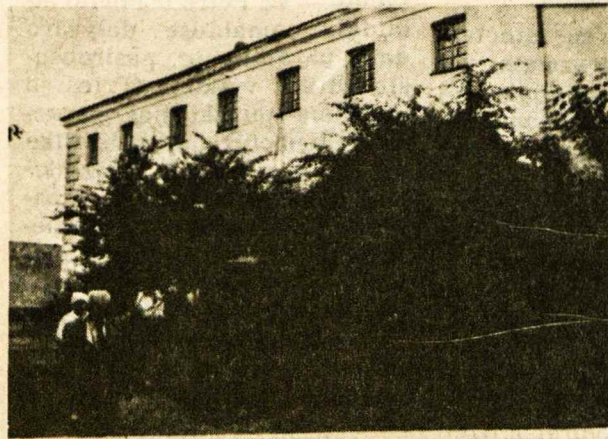
Netikėta staigmena kanadiečiams tapo Kanados paštininkų unijos pasirašyta naujoji darbo sutartis šešeriams metams. Rugpjūčio 1 d. įsigaliojusi sutartis apima ilgą laikotarpį nuo 1989 m. rugpjūčio iki 1995 m. sausio. Ją atnešė unijos vadų pasikeitimas, kai vasaros pradžioje pasitraukė karingasis J. C. Parrotas, išrinktas antruoju Kanados darbo kongreso vicepirmininku. Kandidatų šioms pareigoms jam teko būti ir kituose Kanados darbo kongreso atstovų suvažiavimuose, bet visos ligi šiolinės pastangos pereiti į platesnius dirvonus būdavo nesėkmingos. Darbo kongreso pirmininku šį kartą buvo išrinktas taip pat labai karingas Kanados automobilių gamintojų unijos vadas Bob White, o su juo valdžion atėjo ir paštininkų J. C. Parrotas. Jie dabar tvarkys unijas jungiančio Kanados darbo kongreso reikalus.

Beveik 50.000 narių turinčios paštininkų unijos vadovybė perėmė Darrell Tingley. Jam, matyt, nepatiko J. C. Parroto palikti treji darbo metai, nepadengti jokia sutartimi. Jau tradicija buvo tapę J. C. Parroto kas treji metai pradėti paštininkų streikais dėl uždelstos pasirašyti darbo sutarties. Jie atnešdavo didelių nuostolių valdinei Kanados pašto bendrovei ir daug vargo paštininkų paslaugas praradusiems kanadiečiams. Planados

pašto bendrovė, pernai susilaukusi \$128 milijonų deficito, dabar vėl nori pabranginti vienu centu ženklus vietiniams ir į JAV siunčiamiems laiškas, užjūrin keliaujančioms — dviem centais. Šios paslaugos ir dabar nėra pigios: vietiniam laiškam reikia 42 centų pašto ženklą, laiškam į JAV — 48, užjūrin — 84. Teisingos buvo pastabos spaudoje, kad pernelyg didelis Kanados pašto bendrovės atnešė J. C. Parroto paskutinį kartą paskelbtas paštininkų streikas.

Ši nemaloni patirtis turėjo įtakos naujo unijos vado D. Tingley nutarimui šešerių metų sutartimi atskratyti streikus nešusio J. C. Parroto palikimo ir ateityje siekti kitų sutarčių normaliomis derybomis. Naujoji sutartis, apėmusi šešerius metus, atnešė metinį atlyginimų padidinimą 3,2%. Vidutinis paštininkų atlyginimas už darbo valandą nuo \$14,24 padidės iki \$17,06. Sutartis taipgi sustiprina ir darbo sąvoką, kuris yra svarbus ekonominių problemų spaudžiamoje Kanadoje. Unijos vadas D. Tingley džiaugiasi, kad ši sutartis buvo pasiekta taikiose derybose, kurias J. C. Parrotas užbaigdavo streikais po trejų metų. Esą dabar buvo įrodyta, kad sutartį galima pasirašyti ir be streikų.

Kitokios nuomonės, atrodo, yra J. C. Parroto taktikos šalininkai. (Nukelta į 9-tą psl.)

VAIZDAI IŠ SOVIETINIŲ ŽUDYNIŲ VIETOS ČERVENEJE, kur 1941 m. buvo sušaudyta šimtai lietuvių, gudų ir lenkų. Iš viršaus žemyn: 1. Červėnės kaimas, paverstas psichiatriine ligonine; 2. lietuvių ekspedicijos procesija į Červėnę (užrašas "Červėnė"); 3. gudų delegacija su plakatu, kuriame įrašyta: "Kurapaty-Igumen — kelias į mirtį" (vietinių pavadinimai); 4. Panevėžio šaulių choras, sudarytas iš politinių kalinių ir tremtinių; 5. lietuvių delegacija žygiuoja į sušaudymo vietą Červėnėje; 6. kalba politinių kalinių tarybos narys, vienas iš pagrindinių ekspedicijos organizatorių Kęstutis Lakickas. (Aprašymas — 3 psl.)

Lenkų politikai nepažįsta lietuvių

Įtakingo lenkų išeivijos žurnalo "Kultura" redaktoriaus JERZY GIEDROJC pareiškimai pokalbyje su prancūzų dienraščio bendradarbiu Paryžiuje

Prancūzijos dienraštis "Le Figaro" 1992.VII.17 išspausdino pokalbį su lietuvių kilmės redaktoriu Jerzy Giedroju, kuris kultūriniam bei visuomeniniam lenkų gyvenime laikomas iškilia figūra.

Prieš keletą metų su juo turėjo pokalbį ir "Tėviškės žiburiai". Jau anuomet jis reikė drąšias mintis, palankias lietuviams, ypač Vilniaus klausimu. To minčių drąsumo bei originalumo jam netrūkstą ir dabar. Jis jau yra 85 metų amžiaus, bet tebėra aktyvus spaudos darbuotojas, uoliai sekančias įvykius Rytų Europoje ir juos vertinantis.

Redaktorius

J. Giedrojs savo idėjas, drauge su artimais bendradarbiais, skleidžia per savo įsteigtą mėnraštį "Kultura". Jį pradėjo leisti Romoje 1946 m. ir po vienerių metų perkėlė į Paryžių, kur ir dabar ten gyvena bei dirbuojasi. "Le Figaro" bendradarbiams Laure Mandeville ir Izabelei Chruslinskai jis pareiškė: "Aš supratau (anuomet), kad mintis ir žodis buvo vieninteliai ginklai mums prieinami kovoje prieš komunistinę Rytus. Be savarankiškos politinės minties esą nebūtų atsiradęs nei sąjūdis "Solidarnosc". O be jo Dievas žino kas būtų įvykę Lenkijoje.

Kunigaikštis

Jau 46 metai J. Giedrojs gyvena Prancūzijoje kaip politinis išeivis, tačiau prancūzų visuomenė jį tebėra nežinoja, nes gyvena ramioje vietovėje Maison-Laffitte ir prancūzų visuomenės gyvenime nedalyvauja. Lenkai jį vadina kunigaikščiu, o "Le Figaro" jį pavadino lietuvių kilmės lenkų kunigaikščiu.

II D. karo metu jis tarnavo sąjungininkų kariuomenės gretose, kurios kovojo su vokiečių karinėmis pajėgomis. Nuo 1939 m. jis gyvena už Lenkijos ribų, bet nuolat seka jos gyvenimą, sekdamas ypač spaudą

įvairiomis kalbomis. Tuo būdu savo tremtį jis labai prasmingai panaudojo laisvės kovai ne tik Lenkijos, bet ir kitų sovietų pavergtų tautų.

Atsako į klausimus

Pirmas "Le Figaro" klausimas žurnalo "Kultura" redaktoriui:

— Jūs gerai pažinojote ano meto prieškarinės Europos nacionalizmus. Ar tai ta pati Europa, kuri dabar atgimsta ir ar reikia jos bijoti?

— Vakarai nesupranta nacionalizmo problemas nei Jugoslavijoje, nei Moldovoje, nei Čekoslovakijoje. Nacionalizmas gali destabilizuoti politinį gyvenimą, bet tai neišvengiamas etapas tautos gyvenime. Panašiai kaip pirmieji dantys vaiko gyvenime. Reikia laukti krizės galo, kol ji praeis, siekiant ramios raidos. Mažų tautų, kaip pvz. lietuvių, nacionalizmas yra labai stiprus. Bet jis yra pateisinamas, nes Lietuvos valstybės egzistencija yra labiau grąsoma nei Lenkijos. Neužmirškime, kad rusų spaudimas joje yra labai didelis, kad eksosvietinė kariuomenė nėra pasitraukusi, kad priklausomybė nuo rusų energijos išteklių srityje yra begalinė. Mes turime priimti lietuvių nacionalizmą.

— Ar gali jį priimti lenkai? Juk santykiai su lietuviais yra labai įtempti?

— Lietuviai visuomet žiūri į lenkus kaip į isbrovėlius, kurie per šimtmečius lenkino vietinių administracijų elitą. Jie ir toliau bijo Lenkijos agresyvumo. Lenkai yra labai prisirišę prie Vilniaus, o lietuviai bijo, kad šis jausminis ryšys nepradėtų vyrauti. Bet to, jų baimė nėra pagrįsta. Lenkiškos Lietuvos ilgesys Lenkijoje būdingas tik mažumai.

— Lenkija vis dėlto nepripažino Lietuvos nepriklausomybės tuoj pat. Tai laikysena, kurią Jūs kritikuojate.

— Lenkijos užsienio politika, deja, yra labai primityvi, per daug įtakojama Amerikos politikos ir per daug aptemdyta Rusijos ir Vokietijos baimės. Iš to kyla jos abejonės ir diplomatinės spragos. Dabartiniai lenkų politikai — Walensa ir Skubiszewski visai nepažįsta lietuvių problemas. Jie padarė nepriimtinių aki-broktų Vilniaus vadovams.

Pavyzdžiui kokių?

— Lietuvos prezidentas keiliavo keletą kartų per Varšuvą, bet Lech Walensa atsisakė su juo pasimatyti.

Tai gi kalta lenkiškoji pusė?

— Lietuva yra maža šalis. Jos nepriklausomybė tebėra labai silpna. Lenkija gyvuoja jau tūkstantis metų. Tad jai derėtų parodyti kelią į bendradarbiavimą.

Ta pati klaida Baltijos valstybių atžvilgiu padaryta ir vakariečių.

— Vakarai labiau vertina esamą padėtį — status quo, pastovumą. Jie nepasitiki bet kokių vyksmų, siekiančių suardyti esamą pusiausvyrą, nors ir labai trapią. JAV-bės nesidžiaugė Lenkijos mostu — greitai Ukrainos nepriklausomybės pripažinimu. Jos tame žingsnyje įžiūrėjo smūgį Gorbačiovo prestižui.

O ar lenkai gali be mirties jimo priimti Ukrainos nepriklausomybę?

— Ukrainos ir Lenkijos santykiai buvo aptaškyti krauju per ilgą eilę istorinių susidūrimų, pradedant nuo Bogdano Chmelniackio vadovaujamo kazokų sukilimo iki II D. karo. Santykiai tebėra įtempti su vakarine Ukraina ir Lvovu. Ten ukrainiečių nacionalizmas yra stiprus, ir Rytų apėigų katalikų nepasitiki Romos katalikų bei Vatikanu. Jiems Romos katalikybė yra Lenkija. (Nukelta į 2-rą psl.)

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Kariuomenė nebus išvesta

"Lietuvos rytas" liepos 20 d. laidoje išspausdino pasikalbėjimą su žinomu buvusiu Sov. Sąjungos aukščiausiosios tarybos deputatu Viktoru Alksniu, kurio šeima tebegyvena Rygoje. Žmona — rusė. Augina sūnų ir dukterį. Rygoje lankosi kas dvi savaitės. Rygos gatvėse esą vieni jį keiksnoja, o kiti net gėlių įteikia. Bet su tokia būkle apsipratus. Sakosi neturėjęs jokio ryšio su Maskvoje vykusiu perversmu.

V. Alksnis galvoja, kad Rusija pavartos ekonominio šantažo priemones ir iš Baltijos kraštų kariuomenės neišves. Už naftos tiekimus Maskva pareikalausianti uostų, orauosčių išnuomojimo. Dėl akių vyksią dalinių išvedimas. Šiaip rusų kariuomenė bus pergrupuojama: kai kurie daliniai išvyks, kai kas slapta būsia atsiųsta. Kariuomenės daliniai sumažės, tačiau "Rusijos koja" visai nebus iškelta.

Labai daug lemsianti padėtis pačioje Rusijoje. Jei didės vidaus įtampa, tai vakariečiai nesirys per daug spausti Maskvos išvesti kariuomenę iš Baltijos valstybių.

"Rusija ypač panaudota žmogaus teisių kortą" — kalbėjo Alksnis. Ji būsianti pavartota, baltiečiams patinka ar ne. Pastarieji, sako Alksnis, negali įsisąmoninti, ką reiškia, kai Rusijos televizija 24 valandas per parą skelbs, kaip persekiojami rusiškai kalbantys gyventojai. Tai atsilieps tarptautiniuose forumuose ir vakariečiai nusileis kariuomenės išvedimo klausimu.

Klaida

V. Alksnis įsitikinęs, kad blogėjančios ekonominės sąlygos Rusijoje privers žmones atsikvošėti, kad suardymas Sov. Sąjungos ir įsteigimas Nepriklausomų valstybių sandraugos buvo padarytos baisios klaidos, nors paskutiniu laiku niekas negalėjo sustabdyti irimo proceso.

"Dabar tiesiog reikia sėdėti kaip jūros pakrantėje ir ramiai laukti potvynio", — sakė Alksnis. O potvynis įvyks. Žmonių pasipiktinimas dabartinės būklės ir Rusijos valdžią atvesias "patriotines jėgas", kurios imsis vieningos valstybės atstatymo darbo.

Geopolitiniai interesai

Rusija kariuomenės išvedimą iš Baltijos kraštų, pasak Alksnio, vilkina ne dėl buitinių, bet geopolitinių interesų. Ir Jelcinas gerai supranta, kad išvedimas kariuomenės iš Baltijos šalių uždaro į Europą langą, kurį pravėrė Petras Pirmasis. Kol Rusijos

laivai yra Baltijos valstybių uostuose, tol jie kontroliuoja Baltijos jūrą.

Rusijos-Vokietijos sąjunga

V. Alksnis neseniai lankėsis Vokietijoje ir kalbėjėsis su aukštais šio krašto kariuomenės karininkais. Jie jį tikino, kad Rusija ir Vokietija turėtų sujungti savo jėgas, kad galėtų lemti politinį klimatą Europoje, taipogi pasidalinti įtakos zonomis. Bet vokiečių sąlyga — Rusija turi grąžinti Vokietijai Rytprūsius. Lenkai po kelerių metų būsia priversti atiduoti buvusias Vokietijos žemes.

Į rytus

Pasak Alksnio, Vokietija po kelerių metų išstumsianti Rusiją iš Rytprūsių. Tada iškilianti Memelio problema. Kai Vakarų Vokietija suvirskins Rytų Vokietiją, tada prasidės žygis į Rytus. Kancleris Kohl'is suvienijo Vokietiją, o kitas kancleris mėgins atstatyti Vokietiją 1939 m. sienose. Tokioje būklėje pati Lietuva ieškosianti pagalbos Maskvoje.

Karalienės vizitas

Neseniai Lietuvoje viešėjo Danijos karalienė Margrethe II su oficialia palyda. Liepos 31 d. Svečių namuose Vilniuje jos garbei buvo surengti pietūs. AT pirmininkas Vytautas Landsbergis, sveikindamas karalienę, pažymėjo, kad jos šalis atliko žymų vaidmenį išsikovojo Lietuvai nepriklausomybę. Karalienė sveikino laisvą Lietuvą, primindama jos žmonių herošką kovą ir Lietuvos valstybės grįžimą į laisvų tautų šeimą.

Danijos karalienė aplankė Kalvarijų turgų, susipažino su Vilniaus senamiesčiu, dalyvavo danų buities parodos atidaryme "Arkos" galerijoje, aplankė buvusią žydų geto vietą.

Vilniaus arkikatedroje karalienė sutiko arkiv. A. J. Bačkis ir kiti dvasiškiai. Ji buvo jo Trakų pilyje, kur susitiko su žurnalais. Lankėsi Trakų rajone ūkininkų Antano ir Janinos Juknevičių ūkyje.

Grįžo iš Barcelonos

Rugpjūčio 10 d. iš olimpinį žaidynių grįžo Lietuvos Aukščiausios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona. Jie viešėjo Ispanijoje karaliaus Juan Carlos kvietimu. Stebėjo olimpinį žaidynių varžybas, išgyveno kartu su Lietuvos krepšinininkais paskutinę pergalę prieš Nepriklausomų Valstybių Sandraugos krepšinio komandą, laimint bronzos medalį, dalyvavo uždarymo iškilmėse. Vilniaus orauostyje žurnalistams

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Klaidos ar nusikaltimai?

Istorija nesunkiai atrinks klaidas

Lenkų politikai nepažįsta lietuvių

Išeivijos lenkų žurnalo "Kultura" redaktoriaus pareiškimai

Lenkinimo grėsmė Seimoje

Nauji potvarkiai atnaujino senas žaizdas

Užkastų paslapčių ieškant

Lietuvos valstybės muziejaus ekspedicijos

Aplankėm žudynių vietą gudų žemėje

Červėnėje sovietai sušaudė daug lietuvių

Daugiau už ambasadorių

Monsinjoro Vinco Mincevičiaus nekrologas

Lietuva — pasaulinė scena

Tarptautinis teatų festivalis Vilniuje 1993 metais

Ažuolai subrandina giles

Partizaninių kovų aidai

Diplominis darbas apie Lietuvą

Vokietė M. Bach — Lietuvos laisvės kovos

Putinas vokiškai

A. Franckaitis išvertė ir išleido V. Mykoliaičio lyrikos rinktinę

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuomone. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai redakcijos nuomone.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Arkiv. Audrys J. Bačkis vadovavo birželio 3 d. Vilniaus arkivyskupijos kunigų susitikimui. Įžanginiame žodyje arkivyskupas pabrėžė, kad katekizacija yra labai svarbi kunigų pareiga. Ragino juos daugiau bendradarbiauti su katechetais, vyresnio amžiaus moksleiviais, siūlė įvesti mokinių pamaldas. Katekizacijos tikslas – ugdyti tikėjimą, dėstyti ne sausą doktriną, bet supažindinti su Kristumi.

Kunigai aptarė įvairias katekizacijos problemas. Neužmiršta ir sektantų problema. Pastarieji skverbiasi ir į mokyklas. Numatyta surengti katechetams kursas.

Vilniaus arkivyskupijos įvairių parapijų jaunimo atstovai birželio 6 d. dalyvavo pamaldose šv. Jono šventovėje. Mišias atnaušavo arkiv. A. Bačkis, lietuvių ir lenkų kunigai. Parapijų jaunimas, ateitininkai, skautai, jaunieji karitiečiai nešė prie altoriaus aukas.

Po Mišių buvo aptartas šv. Tėvo laiškas jaunimui. Kauno Vytauto Didžiojo universiteto prof. A. Žygas papasakojo savo išpučius iš VI-sios Pasaulio jaunimo dienos Čestakavoje. Po to diskusijos pasidalinta jaunimo rūpesčiais parapijose. Užbaigus diskusijas, arkivyskupas pakvietė visus pietų. Vilniaus universiteto kiemelyje jaunimas pasistiprino, padainavo ir pašoko. Visus linksmino ansamblis "Ratilio". Vakaro jaunimas giedodamas patraukė į Vilniaus arkikatedrą aplankyti šv. Kazimiero karstą. Šv. Kazimiero koplyčioje arkivyskupas palaimino jaunimą ir pasiuntė darbuotis į parapijas.

"Opus Dei" stovykla vyko Aukštadvarėje (Trakų rajonas) 16-17 metų vaikams dviejose grupėse po 45 vaikų grupėje. Pirmoji grupė stovyklavo gegužės 25-birželio 4 d.d., kita – birželio 8-17 d.d. Užsiėmimams vadovavo organizacijos "Opus Dei" parinkti studentai iš įvairių Amerikos universitetų. Pagrindinė užduotis – mokyti anglų kalbos.

Lietuvos vyskupų konferencijos delegacija, kurią sudarė Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis, Kauno vyskupas pagalbininkas S. Tamkevičius ir Telšių kunigų seminarijos vicerektoriaus kun. J. Kauneckas, lankėsi Vokietijoje, kur Kelne susitiko su kardinolu J. Meisneriu, santykių su Vidurio ir Rytų Europos vyskupų konferencijos pertvarkymo pakomisiijos pirmininku, ir mons. H. Wilschowitz'u, Austrijos ir Vokietijos vyskupų konferencijos Europos pagalbos fondo vadovu.

Kardinolas J. Meisner'is pažymėjo, kad pasikatinant laikui labai pagausėjo pagalbos prašymų Vokietijos vyskupų konferencijai. Vokietijos Katalikų Bendrija ir toliau pasiryžusi galimybų ribose teikti paramą. Todėl Vokietijos vyskupų konferencija kviečianti Rytų ir Vidurio Europos kraštų vyskupų konferencijas pasitarti, kokia pagalba labiausiai reikalinga.

Lietuvos respublikos įstatymai suteikia kiekvienam jos nuolatiniam gyventojui, taip pat ir dvasiškiams, teisę gauti socialinę pensiją, kuri šiuo metu yra 1430 rublių mėnesiui. Taip pat priimtas įstatymas, kuriuo asmenys atskirai ar per juos jungiančias organizacijas gali drausti valstybinėmis draudomomis. Šios draudos pensijos yra didesnės negu socialinės pensijos.

Lietuvos katalikų moterų kultūros draugijos (šv. Jėzaus širdies seserų kongregacija) narės, nepaisydamos persekiojimų ir krūtų, stipriai talkino spausdinant ir dauginant religinę literatūrą bei pagrindžio spaudą. Ar-

tėjant Lietuvos pasiaukojimo šv. Jėzaus širdžiai 50 metų (1934-1984) sukaktį, buvo parengtas specialus leidinys "Ateikite pas mane visi". Keli šimtai šio leidinio egzempliorių buvo išplatinta tarp tikinčiųjų.

Seserys pasižymėjo savo veikla ir katalikų viešajame gyvenime. Tvarkydavo procesijas, giedodavo parapijiniuose choruose, puošdavo altorius, vargonininkaudavo, dirbdavo klebonijose, bibliotekose, kunigų seminarijose. Nepamiršo ir misijinių kelionių: reguliariai buvo lankomas Pavolgy, Moldava, Armėnija ir kitos vietovės. Čia seserys rengdavo vaikus ir suaugusių sakramentų priėmimus.

Kauno akušerinių ginekologinių klinikų patalpose apie 60 asmenų iš visos Lietuvos išlaikė egzaminus, kuriais buvo užbaigti saviatė trukę natūralaus šeimos planavimo kursai. Paskaitas skaitė Birminghamo (Anglija) universiteto prof. dr. Anna M. Flynn, mokytoja N. Colen ir gydytoja Alina Lichtarovič.

Kursus organizavo ir finansavo Kauno Šeimos centras. Juose dalyvavo gydytojai, ginekologai, pediatrai, psichologai, mokytojai, inžinieriai. Jiems suteikta teisė mokyti šeimas šio metodo.

Kun. dr. A. Fugelis, Šveicarijos katalikiško savaitraščio redaktorius, viešėjo Kaune. Jo pastangomis Šveicarijoje buvo surinkta didelė labdaros siunta Lietuvai. Jų čia lydėjo keturi savaitraščio skaitytojai ir H. R. Neukomm, atstovaujantis labdaros klubui "Felix". Viena dalis siuntos (daugiausia drabužiai ir avalynė) teko "Caritas" organizacijai, kita – kunigų seminarijai. Svečią redaktorių priėmė AT pirmininkas V. Landsbergis. Kalbėtasi politiniais reikalais.

Katalikų bendruomenės "Gyvieji akmenys" Kauno nariai A. Jonauskis, R. Šalaševičienė, S. Tarasevičius, D. Šmerauskaitė ir katalikų charizmatų maldos grupės Vilniuje vadovas V. Reivytis svečiavosi Prancūzijoje, kur susipažino su katalikų bendruomenės "Emmanuel" gyvenimu bei veikla. Šios bendruomenės misija – gyventi pasauliškai, lydyti jame Kristų, tarnauti Katalikų Bendrijai, prisidėti prie jos stiprinimo bei atnaujinimo. Bendruomenės dvasinio gyvenimo pagrindą sudaro Dievo garbinimas, gailėtingoji mėlė ir evangelizacija. Ji jungia įvairių pašaukimų žmones: vienuolius, kunigus, pasauliečius.

Žymūs JAV katalikų evangelistai – Steubenville pranciškonų universiteto prezidentas kun. M. Scaloni, OFM, viceprezidentas N. Healy ir jo žmona Jane bei pasulietis teologas R. Martin dalyvavo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto įvyksioje evangelizacijos dienoje. Svečiai išpėjo, kad neužtenka programų gelbėti iš ekonominio skurdo. Reikia ir dvasinės galios.

Tik Kristus išlaisvina iš vergovės, ir per sakramentus Bažnyčia suteikia naują gyvybę. Evangelistai ragino lydyti Kristų savo šeimose, mokyklose, darbovietėse, Lietuvoje ir visame pasaulyje. Jie sakė: "Po tiek metų kancijos atvertkite širdis Dievui ir leiskite Dievui jas gydyti".

Pasaulinės gydytojų federacijos "Už žmogaus gyvybę" pirmininkas Karel Gunning su žmona Betty birželio mėn. pradžioje lankėsi Lietuvoje. Konferencijoje "Mūsų vaikas" jis skaitė paskaitą ir vadovavo diskusijoms tema "Nėgimiosios gyvybės apsauga". Jis taipogi Kaune susitiko su "Caritas" vadovybe ir Kauno Šeimos centro darbuotojais.

Lenkinimo grėsmė Seinijoje

Nauji potvarkiai atnaujino senas žaizdas. Suvalkų trikampis priskirtas naujai vyskupijai, kuriai teko rūpestis tvarkyti lietuvių sielovadą, susijusią su opiais klausimais. Be to, prisideda Lenkijos valdžios užmojis apgyvendinti Punske karinį pasienio apsaugos dalinį su karių šeimomis

Vatikano savaitraštis "L'Osservatore Romano" (angliškoji laida) 1992.IV.1 paskelbė plačią informaciją apie vyskupijų pertvarkymą Lenkijoje. Pagal šv. Tėvo Jono-Pauliaus II mintį, kad vyskupai yra apaštalių įpėdiniai ir apie juos turi telktis tikinčiųjų sielovada, Lenkijoje įsteigta trylikla naujų vyskupijų, pertvarkant ir daugelio buvusių vyskupijų ribas.

Suvalkų trikampis, iki šiol priklausęs Lomžos vyskupijai, priskirtas naujai Elko vyskupijai. Jos ordinariniu vyskupu paskirtas Wojciech Ziemia, ligšiolinis Varmijos vyskupijos pagalbininkas, o jo pagalbininku – Edward Samsel, buvęs Lomžos vyskupo pagalbininkas.

Praeities žaizdos

Punsko-Seinų lietuviai katalikai, sužinoję tokią pertvarką, susirūpino, nes ant jų galvų vėl pakibo lenkinimo grėsmės kardas. Jie dar nėra užmiršę 30 metų trukusios kovos dėl lietuviškų pamaldų Seinų katedroje. Jie gerai prisimena Lomžos vyskupo Sosinovskio pastangas lenkinti lietuviams per katalikybę, jo priešinimąsi lietuviškomis pamaldoms Seinų katedroje, jo siūlymą lietuviams pasitenkinti buvusią mažytę liuteronų šventovę, o užmojų steigti naują parapiją Vidugiriuose, silpninant Punske ir Seinų parapijų lietuviškumą.

Politiniai dabarties vingiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pasakė: "Olimpinės žaidynės irgi politika, bet graži, švari, draugiška; duok Dieve, kad visa politika būtų tokia".

Iškilo bokštai

Po 50 metų pertraukos baigiamą atstatyti Jurbarko katalikų šventovę. Rugpjūčio 11 d. buvo iškelti į viršų jos bokštai.

Pirmoji Jurbarko medinė šventovė buvo pastatyta 1430 m. Vėliau buvo ne kartą atnaujinama. Klebono kun. K. Marcinkevičiaus rūpesčiu 1907 m. buvo baigta statyti didelė mūrinė neogotinio stiliaus šventovė su dviem aukštais bokštais. Viename jų buvo Amerikos lietuvių dovanotas varpas. Šventovė taipogi garsėjo savo vargonais bei vargonininkais. 1940 m. mieste kilęs gaisras pasiekė ir šventovę – sudėję medinis stogas, mediniai bokštų karkasai, altoriai, klausyklos, suolai ir vargonai. Buvo sudarytas komitetas, kuris rūpinosi šventovės atstatymu. Daug kas buvo padaryta, bet nesusipėta atstatyti bokšto. Pokarinė sovietų valdžia bokštų į viršų kelti nebeleido.

Klebono kun. A. Slavinskio rūpesčiu, architektas K. Domauskas sukūrė bokštų projektus. 20 metų aukščio bokštai, padaryti iš medinių karkasų, apdengti skarda.

Šv. Roko atlaidus šiais metais Jurbarko šventovė sutiko su dviem aukštais iškilusiais bokštais.

Kretingoje yra įsikūrusios keturios motinos Teresės seserys (dvi iš Indijos ir po vieną iš Vokietijos bei Lenkijos). Jos lanko šeimas, katekizuoja vaikus, bendrauja su senais bei vienišais žmonėmis, padeda jiems tvarkyti namus, nuperka maisto.

Lietuvos vyriausybės potvarkiu, š.m. gegužės 27 d. įregistruotos šios religinės bendruomenės (sektos): Kretingos miesto religinė bendruomenė "Meilės žodis"; Vilniaus miesto baltų tikėjimo bendruomenė "Romuva"; Vilniaus miesto religinė bendruomenė, išpažįstanti Budos mokymą; Vilkaviškio rajono Šiaurės Reino-Vestfalijos krašto Naujosios apaštalių bažnyčios religinė bendruomenė; Plungės miesto religinė bendruomenė "Meilės žodis"; Trakų rajono religinė bendruomenė, išpažįstanti Budos mokymą; Kauno miesto baptistų religinė bendruomenė "Geroji naujiena"; Kauno miesto religinė bendruomenė "Romuva".

(š informacinio žiniaraščio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje").

Iloji kova dėl lietuviškų pamaldų Seinų katedroje baigėsi, kai, mirus Lomžos vyskupui Sosinovskiui, šv. Tėvas Jonas-Paulius II nauju Lomžos vyskupu paskyrė tolerantiškąjį Paetz. Pastarojo potvarkiu lietuviškos pamaldos Seinuose buvo leistos, ir tuo būdu grįžo taika bei ramus gyvenimas lietuviškose srityse.

Nauja parapija

Dabar, ryšium su minėtais vyskupijų pertvarkymais, vėl iškylo senosios problemos, vėl grįžta Seinijos lietuviams nepriimtinas Vidugirių parapijos steigimas.

Per pastaruosius metus, Lomžos vyskupo Paetz pavedimu, Punske kunigai rūpinosi naujos lietuvių šventovės statyba Vidugiriuose. Jos sienos jau išmūrytos ir stogas uždengtas, bet vidus neįrengtas ir aplinka dar nesutvarkyta.

Punske klebono prel. I. Dzermeikos nuomone, tai turėjo būti pagalbinė Punske parapijos šventovė – filija, aptarnaujama Punske par. kunigų. Dabar paaiškėjo, kad naujo vyskupo plane Vidugiriuose steigiamą parapiją, kurios klebonu paskirtas kun. Zenonas Parakevičius, ligšiolinis Seinų vikaras, laikęs lietuviškas pamaldas Seinų katedroje. Kadangi Seinuose nėra kito lietuviškai mokančio kunigo, susidarė išvada, kad Seinų katedroje lietuviškų pamaldų nebe-

bus, pamaldų, dėl kurių seniečiai kovojo 30 metų.

Subruzdą lietuviui

Lietuvių nepasitenkinimą nauju patvarkymu, atrodo, sužinojo ir Elko vyskupijos vadovybė arba norėjo patirti lietuvių reakciją. Į Punska atvyko š.m. birželio pabaigoje Elko vyskupas pagalbininkas E. Samsel.

Kadangi tai buvo parapijos šventė – šv. Petro ir Povilo atleidai, pamaldose dalyvavo daug parapijiečių, pasirodusių sutikti vyskupą. Prieš jo atvykimą punskiečiai paruošė gerai motyvuotą raštą Elko vyskupui, sukvietė susirinkimui, perskaitė tą raštą, kurį pasirašė ten gausiai dalyvavusieji. Be to, jie paruošė didelę plakatinę juostą su įrašu lietuviškai ir lenkiškai: "Punske-Seinų lietuvių parapijos nedalomos" ir jį iškabino šventovės priekyje.

Vyskupo aiškinimai

Vyskupas E. Samsel, lydimas būrio kunigų, atėjo šventovėn, kur parapijos klebonas prel. I. Dzermeika padarė pranešimą. Vyskupas kalbėjo lenkiškai per vertėją. Po pamaldų įvyko susitikimas su visuomene prie šventovės. Čia punskiečiai bei seiniečių vardu viešai lenkų kalba buvo perskaitytas raštas Elko vyskupui. Jame išdėstyti motyvai, kodėl Punske ir Seinų parapijos negali būti skaldomos steigiant naują parapiją Vidugiriuose.

Vyskupas labai ramiai tonu aiškino susidariusią būklę. Esą naujoji Elko vyskupija, vykdydama tikinčiųjų sielovados uždavimus, visame plote steigia visų eilę naujų parapijų, kad tikinčiųjų ryšiai su Kristumi būtų glaudesni ir kad kunigai būtų visiems lengviau prieinami.

Ryšium su tuo planu esąs sprendžiamas ir lietuvių sielovados klausimas. Lietuvių sielovadą norima išplėsti. Dėl to jos vadovu – vyskupo įgaliotiniu paskirtas prel. I. Dzermeika. Lietuviškos pamaldos kartą per mėnesį būsiančios laikomos Suvalkuose. Jas laikys kun. Jan Macko. Lietuviškos pamaldos ir toliau bus Smalenuose. Vidugiriuose esanti statoma nauja šventovė, skirta palaimintojo Jurgio Matuliečio-Matulevičiaus garbei. Jos klebonu skiriamas Seinų vikaras Z. Parakevičius. Visą tai esą daroma siekiant geresnio tikinčiųjų aptarnavimo.

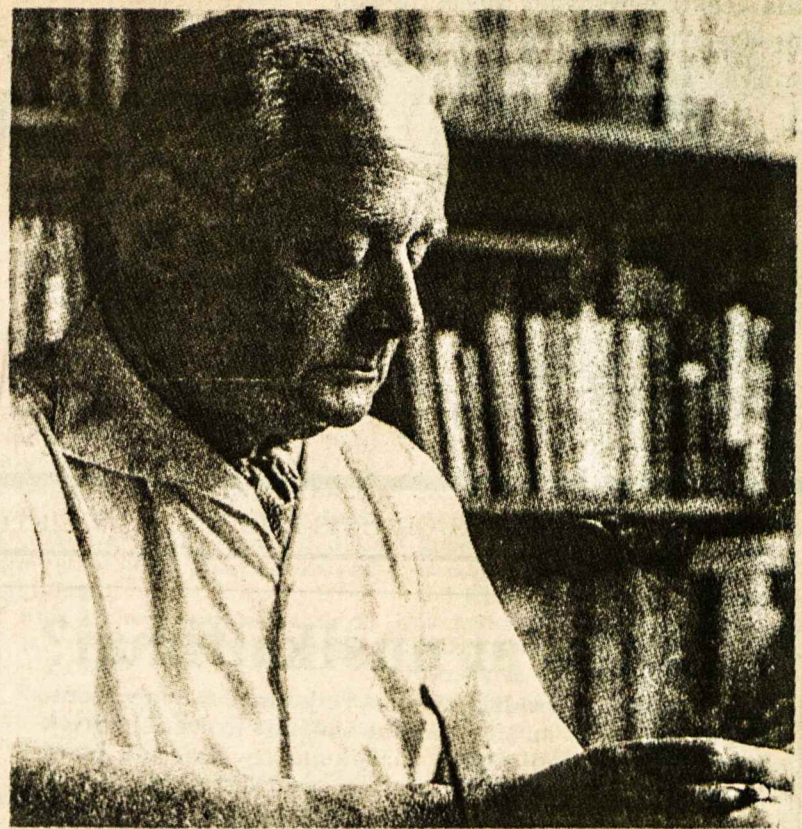
Vyskupas, kantriai išsilausęs punskiečių-seiniečių nusiskundimus dėl tokio patvarkymo, pažadėjo visus perduoti Elko vyskupui ordinarui.

Kryžminė ugnijė

Susidariusią būklę bandė aiškinti lietuvių kalba prel. I. Dzermeika, bet klausytojai pradėjo replikuoti, reikšti savo nepasitenkinimą jo užimta linija, netgi priekaištauti. Jie kritikavo hierarchijos potvarkį steigti naują parapiją neatsižvelgiant žmonių Vidugiriuose. Esą tuo būdu Kristus tolinamas nuo daugelio punskiečių-seiniečių, nes jiems ir Vidugirius daug toliau negu ir Seinus ir Punska.

Is to ginčo su parapijiečiais buvo matyti, kad klebonas prel. I. Dzermeika yra atsidūręs kryžminėje ugnijėje: kaip vyskupo įgaliotinis lietuvių sielovadai jaučia pareigą palaikyti vyskupo poziciją, kura labai nepatenkinti parapijiečiai. Jie laiko naują patvarkymą žalingu lietuvių, drumsčiančių lietuvių-lenkų santykius. Juo silpninamas kultūrinės lietuvių bazės Punske ir Seinuose, stiprinama vis didėjanti lenkų įtaka prisidengiant sielovadiniais motyvais, griunamas sunkiai nusistovėjęs sugyvenimas su lenkais religinėje srityje po ilgų kovų dėl pamaldų Seinuose.

Prie tokio vietos lietuvių buktavimo prisidėjo civilinės Lenkijos valdžios užmojis apgyvendinti Punske karinį dalinį, saugojantį valstybės sieną tame plote. Atvykę kariai su šeimomis gerokai padidintų lenkų skaičių. Tai labai atsilieptų į vietos lietuvių gyvenimą ir sudarytų naują grėsmę lietuvių. Kol kas minėtas užmojis tebėra svarstomas. Kor.

Lenkų išeivijos žurnalo "Kultura" redaktorius JERZY GIEDROJC Paryžiuje

Lenkų politikai nepažįsta lietuvių

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tiesą sakant, Lenkijos Katalikų Bendrija yra labai pakenkusi lenkų – ukrainiečių santykiams.

— *Ar Lenkijos Katalikų Bendrija nėra per daug politiškai nusiteikusi?*

— Katalikų Bendrijos veikla Rytuose yra pavojinga. Jos katalikiškoji veikla Rusijoje, vadovaujama Vatikano, man rodosi, yra per daug konfliktinė. Ji kelia didelę įtampą su rusų Ortodoksų Bendrija. Lenkijos Katalikų Bendrijos politika, gana stipriai remiama popiežiaus, taipgi yra labai nacionalistinė. Gudijoje Lenkijos Katalikų Bendrija yra labai veikli ir ten rūpinasi gyventojų lenkinimu per religiją.

— *Ką reikėtų daryti siekiant stabilizacijos Rytų Europoje?*

— Aš nesitikiu stabilizacijos tose žemėse iš Š. Atlanto sąjungos. Daug daugiau žadantis dalykas – karinė prancūzų-vokiečių grupuotė. Sekdami šiuo pavyzdžiu, mes turėtume sudaryti bendras karines pajėgas iš Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos ir gal Ukrainos dalinių. Karinėje srityje Prancūzijai, be abejonės, tenka irgi tam tikras vaidmuo. Prisiminime tikiai pirmuosius Lenkijos nepriklausomybės metus, kai prancūzai išgudė istisą lenkų karininkų kartą ir įtaikė karinę doktriną. Tą procesą reikia pakartoti ir dabar, jei norime perauklėti karininkus, išgudytus pagal sovietinį modelį.

— *Kodėl tad Prancūzija?*

— Kas žino, ar Vokietija rytoj nepasiduos pagundai vėl žygiuoti į rytus? Pažvelkite į vokiečių iniciatyvą formuojant Lietuvos kariuomenę.

— *Ar Vokietija galėtų vėl sudaryti pavojų Lenkijai ir Europai?*

— Aš manau – taip. Štai kodėl Lenkija turi eiti drauge su Prancūzija. Aš nesižaviu Prancūzijos diplomatija, bet mes neturime pasirinkimo.

— *Ar ne dėl Prancūzijos politikos nebuvo Rytuose taip manote?*

— Iš tikrųjų Prancūzija neturi Rytų politikos, neskaitant jos susizavėjimo Gorbaciovui ir jo neapykanta Jelcinui. Vyrauja arogancija ir takto stoka, lygiai kaip 1920 metais, kai Prancūzija pasiuntė savo karinius dalinius Odeson pašalinti baltiesiems kovoje su bolševikais, paskui pažiūrėjo į visą tą reikalą lengvapėdiškai ir pasijuto nebeįpareigoti paremti admiralą Kolčaką.

— *Dažnai sakoma Vakaruose*

se, kad Rusija esanti pasmerkta būti ekspansine galybe. Ar gali tas polinkis pasikartoti?

— Tokia rizika yra. Aš esu istorikines, kad Rusija labai sunkiai pergyvens netektį Ukrainos ir Baltijos uostų. Tie du elementai gali paskatinti jos grįžimą į teritorinę ekspansiją. Dėl tos rizikos itin reikšminga Lenkijos-Ukrainos sąsija. Ji gali sulaukyti rusų plėtrą.

— *Bet rusai labai bijo subyrėjimo.*

— Dėl to, kad rusų nacionalizmas yra susijęs su imperikalizmu. Tai betgi nekluduo rusams suprasti kitą nacionalizmą. Imkite Solženiciną, kuris yra laikomas rusų patriotu, bet jis pajėgia pripažinti Ukrainos nepriklausomybę. Jis kenčia dėl Ukrainos netekimo, bet ją priima.

— *Jūs, kaip ir Solženicinas, atsisakote grįžti savo tėvynėn?*

— Mano motyvai yra skirtingi – grynai politiniai. Aš neatpažįstu demokratines Lenkijos, apie kurią svajoju. Norėčiau, kad Lenkija atrastų valstybingumo prasmę ir atsakomybę. Dabartinis lenkų politikų elitas, deja, yra visiškai nesubrendęs ir nekompetentingas. Reikia laukti jo pasitraukimo nuo scenos. Mano viltis – jaunimas, labai skirtingas nuo komunistinių kartų, žymiai laisvesnis. Antras pozityvus veiksnys – plėtojimas mažų privačių draugijų, suprantančių iniciatyvą reikšmę. Jų dėka vyksta socialinė pertvarka, o per ją ir tai, kas yra esminga.

— *Ar manote, kad koalicinė Lenkijos vyriausybė, sutelkta ponios Hanna Suchockos, bus ilgalaikė, nepaisant sprogdinančių skirtumų?*

— Jokių būdu. Baigsis seimo paleidimu ir naujais rinkimais. Tikėtai rinkimų įstatymo pakeitimas gali sudaryti sąlygas paveiklesniam parlamentui, mažiau susiskaldžiusiam.

— *Politinis Prancūzijos modelis atrodo tikty dabartinei Lenkijai?*

— Prezidentinis Prancūzijos modelis yra gera formulė. Mažai kas žino, kad 1935 metų Lenkijos konstitucija įkvėpė DeGaulle'į ir 1958 m. Prancūzijos konstituciją. Generolas buvo didelis gerbėjas politinės maršalo Pilsudskio vizijos. Problema yra ta, kad lenkai bijo per didelės prezidentūros galios dėl prezidento Walensos. Jie vengia jam duoti per dideles teises, bet užmiršta, kad reikia sustiprinti valstybę ir prezidento galią, o ne Walensos G.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška ir iš
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

Sodyba Utenos rajono Vigelių kaime, kur uždėdavo Lietuvos partizanai gauti informacijos ir maisto
Nuotr. H. Paulausko

Užkastų paslapčių ieškant

Lietuvos valstybės muziejaus ir Savanoriškos krašto apsaugos tarnybos ekspedicijos

Lietuvos valstybės muziejus, kaupiantis ir tyrinėjantis naująsias Lietuvos valstybės medžiagą (nuo 1918 metų iki šių dienų), be parodinio darbo vykdo taip pat mokslines paieškas, organizuoja ekspedicijas. Jau nuo 1991 m. pavasario, kai kūrėsi gausūs Savanoriškos krašto apsaugos tarnybos būriai, muziejininkai ir kariai pradėjo bendradarbiauti — saugyklose esantys ginklai tapo puikia susipažinimo ir mokymosi priemone. Kada tik muziejui prireikdavo stiprių ir darbščių rankų, visados Lietuvos savanoriai būdavo paslaugūs ir, vadovaujami vyr. leitenanto Vilniaus rinktinės štabo viršininko pavaduotojo Adomo Zarembos, atėdavo į pagalbą.

Sluškų rūmai

Istorikams ir kraštotyrininkams visados įdomūs nauji objektai, ypač jei iki šių dienų jie buvo neprieinami paieškom. Tokie buvo pačiame Vilniaus centre, prie Neries upės, stūkstantys Sluškų rūmai. 1690-1694 m. juos pastatė Polocko vaivada Domininkas Sluška. Statybai aikštė buvo supilta nukasant kalvę ir tiesiant gatvę į Antakalnį. Rūmai buvo labai puošnūs. 1705 m. čia apsiėjo caras Petras I, kaip karaliaus Augusto II sąjungininkas prieš švedus. Karo metu apieštus rūmus 1756 m. įsigijo vienuoliai pijorai, o po dešimties metų jie atiteko Mykolui Kazimierui Oginskiui. 1794 m. sukilimo dienomis Sluškų rūmuose buvo jų štabas, veikė artilerijos sviedinių liejykla. 1833 m. rūmai buvo paversti karine citadele ir kalėjimu. Čia buvo tardomi 1831-ųjų ir vėlesnių sukilimų prieš rusų carizmą dalyviai. Ne vienam jų šioje vietoje buvo įvykdyta ir mirties bausmė. Kalėjimu šie rūmų pastatai tarnavo iki 1957 m. Bolševikinės okupacijos metais čia veikė didžiulis "persiuntimo kalėjimas", į kurį suveždavo pasmerktuosius iš visos Lietuvos, formuodavo grupes ir ešelonais siųsdavo į Sibirą ar Vidurio Aziją.

Kai apie 1963-sius m. Sluškų rūmuose įvykdė kapitalinį remontą ir juose įsteigė proftechninę mokyklą, centriniai rūmai buvo užpildyti žemėmis ir užmūryti. NKVD, o vėliau KGB — sovietinis saugumas, kuo griežčiausiai uždraudė rūsias atidarinti.

1992 m. gegužės mėn. Lietuvos valstybės muziejus, gavęs Vilniaus miesto paveldo inspekcijos ir paminklų apsaugos tarnybų leidimą pradėti tyrinėti Sluškų rūmus. Muziejaus mokslinis bendradarbis Rytis Narvydas ir SKAT-o vyr. leitenantas Adomas Zaremba, konsultuojant archeologams Napoleonui Kitkauskui ir Vytautui Urbonavičiui, atidarė užmūrytus įėjimus į rūsius.

Deja, išgriovius įėjimą dengusį mūrą, susidūrė su griuvėnėmis, kuriomis pripildytas visas skliautuotas požemis. Naujai įrengti centrinio šildymo įrengimai taip pat blokuoja įėjimą į požemių labirintą, kuris yra ne vien rūmuose, bet ir kieme. Pagrindinį pastatą supa lanku erdvūs antrieji rūmai, kurių rūšiai apsemti vandens. Taigi Sluškų rūmų požemiai labai painūs ir jų paslaptis atskleisti labai sunku. Juo labiau, kad kiemo paviršius 2,5-3 metrus pakeltas, lyginant su pirminiu žemės lygiu. Apklausus buvusius politkalinius, kurie čia kalėjo, surinkus daugiau rašytinių žinių, Sluškų rūmų tyrinėjimai bus tęsimi.

Partizanų dokumentas

Sekanti bendra SKAT'o ir Lietuvos valstybės muziejaus bendra ekspedicija buvo skirta "Algimanto" — partizanų apygardos Rytų Aukštaitijoje paieškom. Likęs gyvas partizanų ryšininkas Petras Kemecklis, ilgus metus kalėjęs sovietų lageriuose, iš savo draugų sužinojo, kad jo brolis liepizanas Juozas Kemecklis ir jo kovos draugas Balys Žukauskas (slapyvardis "Žaibas"), 1948 m. Utenos rajono Vigelių kaime, visai arti Rokiskio rajono, užkasė į žemę du metalinius bidonus su "Algimanto" partizanų apygardos štabo dokumentais. Pavyko tiksliai nustatyti 180 x 100 kv. m plotą, kur šie svarbūs dokumentai yra užkasti. Deja, net dvi ekspedicijos naudojantis sovietų gamybos minų ieškotuvais, teigiamų rezultatų nedavė. Anksčiau ten buvo pamiškė, dabar — jau dirbama žemė. O sovietiniai minų iešikliai fiksuoja vos 25-30 cm. žemėje esančius metalinius daiktus. Be to, ima daug energijos ir per valandą nusilpsta baterijos.

Tobulesnės, vakarietiškos technologijos metalo paieškų

Vatikano dienraštis apie Lietuvą

Išspausdino popiežiaus kalbą Lietuvos ambasadoriui, cituoja nuncijaus ir Vilniaus arkivyskupo pareiškimus

"L'Osservatore Romano", labai daug dėmesio skyrė 1992 m. liepos 11-tą Vatikane įvykusiame popiežiaus Jono-Pauliaus II susitikimui su Lietuvos ambasadoriumi prie Šventojo Sosto Kaziu Lozoraičiu. Liepos 12-ąją dienraštis išties išspausdino Šv. Tėvo kalbą, kurioje buvo oficialiai pranešta apie būsimą jo kelionę į Lietuvą 1993 m. rugsėjo mėnesį, kalbos vertimą į italų kalbą, iliustruotą pranešimą apie pačią audiencijos eigą.

"L'Osservatore Romano" prie šio įvykio sugrįžo dar kartą. To sekmadienio priede buvo išspausdintas straipsnis antrašte: "Lietuva — bandymo ir kančios kelias". Straipsnio autorius Giuseppe Fiorentino dar kartą apžvelgė ambasadoriui pasakytos popiežiaus kalbos turinį, skaitytąjams priminė Lietuvos tikinčiųjų dar netolimoje praeityje patirtus vargus. Daugiausia dėmesio skyrė seniai lauktam Šv. Tėvo vizitui Lietuvoje kitų metų rudeni.

Kurti iš naujo

Italų žinių agentūra ANSA 1992.VII.23 paskelbė platų pranešimą apie Lietuvos visuomeninį ir religinį gyvenimą, žmonių nuotaikas, ypač susirūpinimą dėl respublikos teritorijoje pasilikusių buvusių sovietinių dalinių. Citavo nuncijaus Baltijos kraštuose arkivyskupo Justo-Mullor Garcia pasisakymus. Šiame krašte beveik viską reikia kurti iš naujo, — pareiškė nuncijus, — sovietinis komunizmas čia paliko antropologinės katastrofos nuotakas. Žmonėms trūksta pasitękimo, noro dirbti, yra iškreipta pati darbo samprata. Žinoma, žmonių nuotaikos ir visos gyvenimas atsigaus, bet tam reikia laiko, pastangų, tin-

PETRAS KEMEKLIS, Lietuvos partizanų ryšininkas, ilgus metus kalėjęs sovietų lageriuose. Du jo broliai žuvo Lietuvos partizanų gretose
Nuotr. H. Paulausko

žemėje priemonės labai reikalingos SKAT-ui, valstybės muziejui, archeologams. Jeigu kas iš užsienio lietuvių mums padovanotų tokius prietaisus, būtų labai dėkingi ir daug prarastų vertybių Lietuvai sugrąžintume. Manau, kad svečias taip pat būtų įdomu dalyvauti tokiose ekspedicijose, ypač jaunimui. Maloniai kviečiame ir laukiame.

Henrikas Paulauskas, Lietuvos valstybės muziejaus direktorius

P.S. SKAT — savanoriška krašto apsaugos tarnyba, Lietuvos kariuomenės daliniai, sudaryti organizuojant parlamento gynybą.

kamo auklėjimo ir gero pavyzdžio. Be to, daug kas bijo, kad įvykių tėkmė gali pasisukti atgalios. Visiškai ir galutinai atmesti senosios valdžios grįžimą būtų per daug naivu.

Arkivyskupas Audrys Bačkis, kalbėdamas su ANSA agentūros korespondentu, palietė dvi, jo įsitikinimu, opiausias problemas: pasaulio solidarumą Lietuvai ir jaunimo klausimą. Esą daug kas Lietuvoje nusivylęs per silpnai parodytu užsienio solidarumu, jo senasis apratas dar gana tvirtas. Pvz. jau seniai paskelbtas restitucijos aktas, mėginant atgauti Bažnyčios nuosavybę, vis dar susiduriama su biurokratinėmis ir net tyčia daromomis kliūtimis. Kita problema — jaunimas, dažnai viskam abejingas. Tiesa, mokyklose yra tikybos arba etikos valanda, bet kunigai nesuranda bendros kalbos su vaikais. Ši jaunimo karta dažnai net nebūvo girdėjusi apie tikėjimą, dėl to ir Bažnyčia, per penkiasdešimt metų uždaryta zakristijose, jaunimui nebeįdomi. Tuo tarpu iš Vakarų atėjusios daugelį suviliąja patraukliomis išorinėmis apeigomis, stipendijomis vykti į užsienį.

Iš kitos pusės, Lietuvos jaunimas sugeba mobilizuotis net iki heroizmo. Apie tai byloja nepriklausomybės kovos laikotarpis, kai jauni žmonės savo drąsą paliudijo net gyvybės aukomis.

Lietuvų tauta, — pranešimo pabaigoje cituojami nuncijaus žodžiai, — tai tauta kankinė, tai nuostabi tauta, dėl tikėjimo patyrusi neapsakomas kančias. Popiežiaus vizitas bus geriausias jos drąsos ir kančių įvertinimas, bet drauge bus ir iššūkis stoti akistaton su sunkia laisve.

Su poetu Nagiu

Liepos 22 d. Vatikano radijas transliavo pokalbį su Kanadoje gyvenančiu poetu Henriku Nagiu, apie lietuvių religinės poezijos rūpestį. Religinė tematika dar negarantuoja poezijos vertės. Atvirkščiai — prasta poezija religinę problematiką tik sulėkština ir atgraso skaitytoją — teigė H. Nagys. Sekančios dienos pokalbyje buvo gildinamas poezijos santykis su Dievo ieškojimu. Asmeninio poreikio atrasti Dievą kaip savo gyvenimo prasmę ieškia ir sudaro tikros religinės poezijos esmę. Poezija yra religiška ne tiek, kiek joje kartojamas Dievo ar šventenybių vardas, bet tiek, kiek įtaigiai išsako dvasinį susirūpinimą, kurį nuraminti gali tik visų daiktų kūrėjas Dievas. Kor.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

BALTIC STORES & CO.

(Z. JURAS & V. JURAS)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 081 460 2592 FAX 081-318-7643

Siūlome pasinaudoti mūsų įvairiapusišku ekonominiu bendradarbiavimu su Lietuva.

Iš Anglijos siunčiame: dabar geriausius pasaulyje gaminamus vaistus, angliškas ir kitų kraštų medžiagas, avalynę, drabužius, elektronines prekes, rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.

Specialus 1992 siuntinys nr. 1

Vyriška arba moteriška striukė, išeginiai marškiniai arba palaidinė, sportinis moteriškas arba vyriškas kostiumas, moteriškas arba vyriškas nertinis, vyriški arba moteriški sportiniai arba normalūs batai.

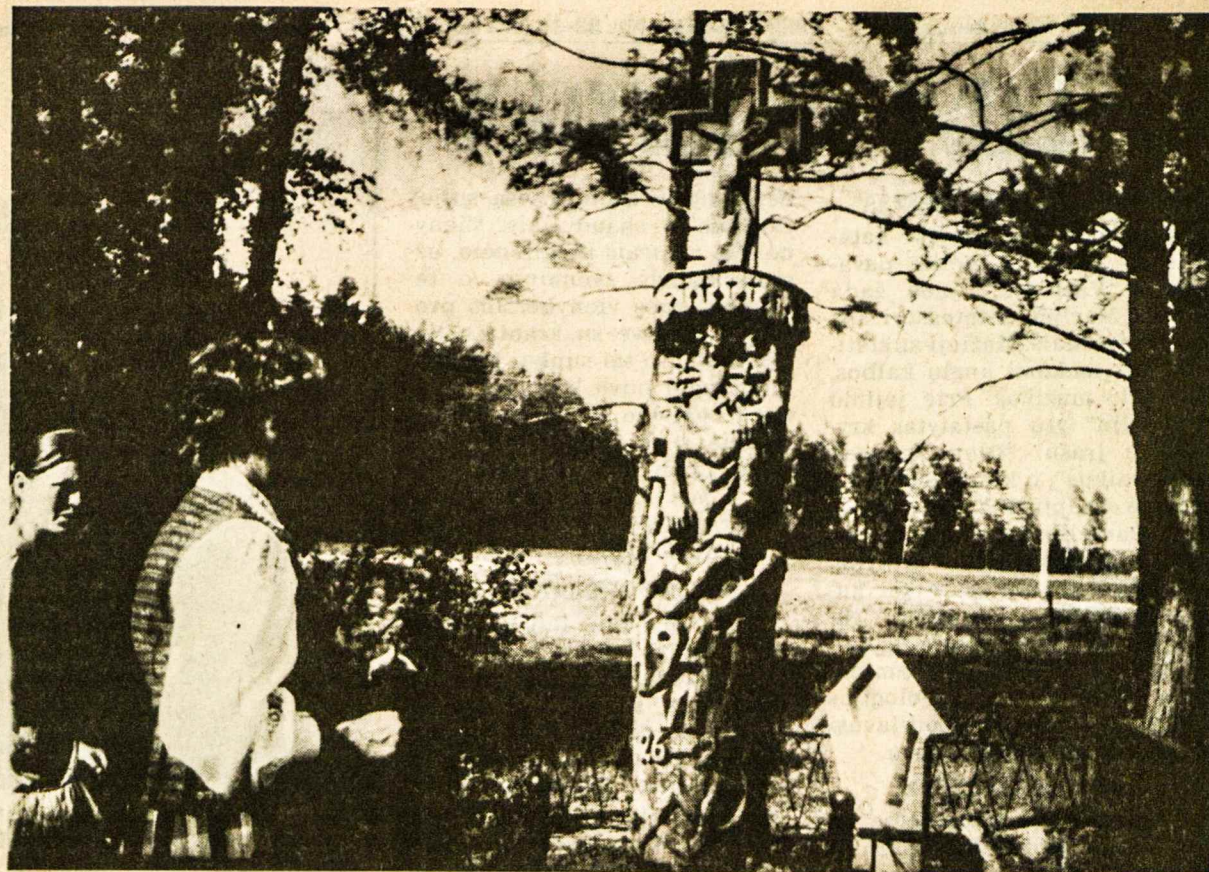
Siuntinio kaina (oro paštu) \$510(kan.)

Nr. 2

Be konkurencijos — maisto siuntinys tik už \$133.00
10 dežučių įvairios konservuotos mėsos, 2 sv ryžių, 4 sv makaronų, 100 gr tirpstančios kavos, 4 sv cukraus, 2 dež. šprotų, 2 sv dešros, 2 sv sūrio, 2 sv pupelių kavos, 1 butelis valgomos alyvos, 1 dež. saldaus pieno, 1 butelis alkoholinio gėrimo.

PERVEDAME PALIKIMUS į Lietuvą arba kitus kraštus pageldajama valiuta, atliekame visas finansines ir banko operacijas aukščiausiu klientui kursu, priimame trumpalaikes arba neriboto laiko investicijas, sudarome testamentus bei administruojame nuosavybes, tarpininkaujame įvairių dokumentų sudaryme. Už investicijas mokame 9% metinių palūkanų (bruto).

Patariame ir tarpininkaujame perkant Vakarų bendrovių akcijas, Investment Trust akcijas, Unit Trusts
TIK PER ANGLIJĄ GREIČIAU IR TAUPIAU!

ČERVĖNĖJE SUŠAUDYTIEMS LIETUVIAMS pagerbti 1991 m. pastatytas paminklas — kopylstulpis. Viršuje — kryžius, žemiau — Sopulingoji Dievo Motina Marija ir sušaudymo data — 1941.VI.26-27
Nuotr. K. Banionio

Aplankėm žudynių vietą gudų žemėje

Červėnėje prieš 51-nerius metus sovietai sušaudė daug lietuvių. Ekspedicija iš Lietuvos pagerbė juos savo apsilankymu, malda, giesme, prakalbomis, eilėrašiais

Tragedijos Červėnėje metinės 1992 m. birželio 27 d. politiniai kaliniai suruošė ekspediciją į Červėnę pagerbti ten tragiškai žuvusius tautiečius. Šiemet sukanka nuo lemtingo 1941 m. jau 51-neri. Sušaudymo vietoje pernai buvo ši vieta įamžinta ir pastatytas, pašventintas kopylstulpis.

Pakelyje ekspedicija sustojo Medininkuose. Prie kryžiaus, pastatyto pernai nužudytiems pasieniečiams atminti, buvo padėta gėlių, pasimelsta už vėles. Visų nuotaką nuoširdžiai išreiškė Nijolė Sadūnaitė.

Vėliau, aplankius gudų sostinę Minską ir Kuropetus, kur buvo sušaudyta didelė politinių kalinių gudų ir lenkų kolona, mūsų ekspedicija pasiekė Červėnę (Igumėnę). Čia ji buvo sutikta senosios atributikos — statulos ir gudų atstovų (nuotrauka nr. 1). Truputį buvo keista, kad tebestovi deminas, nuo kurio tokio akių badymo jau esame atpratę, ir neįprastai atrodė gudų trispalvė — (balta, raudona, balta), kurios raudoname fone plaikstosi labai panašus Vytis (tik su pakelta uodega). Na, bet čia istorinis paveldas (mūsų kunigaikštystės).

Pirmoje eilėje gudų ir mūsų susijungusios kolonos aplankė Červėnės kalėjimą (nuotrauka nr. 2 ir nr. 3), kuris jau paverstas psichiatrine ligonine. Čia lankantis sutikti ligoniniai gana klaidingai atrodė ir savotiškai slogiai vertė prisiminti senuosius laikus.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS — LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-416-434-1847

FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda. • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausią įmanomą laiką. • Iš mūsų valitūnės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikiečiais doleriais arba dažnai skirdami perduodam asmeniškai. Kreipkitės į ALGI ar STEFA MEDELIS visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

TORONTAS-KOPENHAGA-VILNIUS su STERLING AIRWAYS ir LIETUVOS AERO LINIJA

DĖMESIO, VAKARŲ KANADA!

Nauji tiesioginiai skrydžiai penktadieniais iš Vankuverio ir Kalgaro per Kopenhagą į Vilnių.

Vancouver — nuo \$1368 + mokesčiai ir drauda

Kelowna — + \$150

Calgary — nuo \$1268 + mokesčiai ir drauda

Edmonton — + \$100

Regina, Saskatoon, Winnipeg — + \$150

Pagal pageldavimą paruošiam keliones ir sekančiomis trasomis: Torontas — Varšuva — Vilnius
Torontas — Frankfurtas — Vilnius
Torontas — Viena — Vilnius
Torontas — Ciurichas — Vilnius

ALGIS MEDELIS

trečiadieniais 11-17 val. kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 Queen Street West

Toronto, Ontario M5V 2A1

Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

SKAT'o ir Lietuvos valstybės muziejaus vyrai, pasirodę partizaninių relikvijų paieškom. Iš kairės: ltn. RAIMONAS SAKALAS, muziejaus bendradarbis RYTIS NARVYDAS, ltn. ALGIMANTAS LEDENAUŠKAS ir SKAT'o Vilniaus rinktinės štabo viršininko pavaduotojas vyr. ltn. ADOMAS ZAREMBA
Nuotr. H. Paulausko

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KATALIKIŠKAS "VARPELIS"

Pakruojuje atidarytas katalikiškas vaikų darželis, pavadintas "Varpeliu", juos žada auklėti Marijos Montessori sistemos metodais. Mažieji auklėtiniai bus mokomi anglų kalbos, dailės ir muzikos. Prie įėjimo "Varpelin" yra pastatytas kryžius su įrašu: "Dieve, saugok mūsų vaikus", o kitoje pusėje — medinė skulptūrėlė "Rūpintojėlis". Darželio įrengimą finansavo Pakruojo rajono valdyba, tikinčiųjų komitetas ir kai kurios gamyklos. "Varpeliui" vadovauja Laima Dragūnienė, baigusi prie Kauno kunigų seminarijos veikiančius teologijos kursus, Vilniuje studijavusi Marijos Montessori sistemą.

MAŽOJI BAZILIKA

Palaimintuoju paskelbtas arkiv. Jurgis Matulaitis, MIC, šią vasarą Marijampolėje buvo prisimintas visą savaitę trukusiais atleidais Šv. Mykolo Arkangelo šventovėje. Pagrindinis dėmesys teko palaimintojo garbei skirtoms iškilmingoms sekmadienio Mišioms liepos 12 d. Jas atnašavo kardinolas Vincentas Sladkevičius, pamokslą sakė vysk. Juozas Preikšas. Šventės įsijungė kiti Lietuvos vyskupai ir du Marijampolės atvykę Lenkijos vyskupai. Priėmė Mišias Vilkaviškio vysk. Juozas Žemaitis perskaitė iš Romos gautą pranešimą, kad Šv. Mykolo Arkangelo šventovei, turinčiai plm. J. Matulaičio karstą, suteikiamas mažosios bazilikos pavadinimas. Per Mišias buvo pranešta, kad popiežius Jonas Paulius II Lietuvon ruošiasi atvykti 1993 m. rudenį. Į Mišias buvo atvykęs ir Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautas Landsbergis, atleidų metu dalyvavęs baiginiame katalikiško jaunimo sąskrydžio posėdyje. Jis pabrėžė, kad Lietuvos viltis yra jos jaunimas, kuriam reikia grąžinti dorą, sąžiningumą, pasitiekimą savimi.

KAIP MINDAUGO LAIKAIS?

Liepos šeštoji tapo valstybine švente, primenančia Mindaugo karūnavimą ir jo prieš septynis šimtus trisdešimt devynerius metus sujungtą Lietuvos valstybę. Žurnalistas Gintaras Višockas ta proga "Lietuvos aide" paskelbė pasikalbėjimą su poetu Justinu Marcinkevičiumi, pavergtą Lietuvą išjudinusios "Mindaugo" dramos autoriumi. Paklaustas, kokios mintys jį dabar yra apėmusios Mindaugo karūnavimo dieną, J. Marcinkevičius pasakojo: "Kaip beatrodytų paradoksu, bet šių dienų Lietuva tikrai primena Mindaugo laikų Lietuvą: susiskaldžiusi, susipriešinus, sunkiai, skausmingai kurianti save. Pyktis, neapykanta, pavydas, kerštas, garbėtroška, godumas ištrūko iš mūsų rankų, siaučia mūsų širdyse, niokioja, degina, nusiaubia ir pavergia jas — kaip kokie kryžiuočiai ar kalavijuočių būriai. Tie, kurie pasijungė šią sėklą, nemylėjo Lietuvos ir jos žmonių. Taigi, būdami laisvi, patys pavergiamė save. Santarvės idėja Lietuvai amžinai aktuali. Politinis ir socialinis egoizmas šandien kaip niekada destruktivus. Peržengti jį, reikia būtinai jį peržengti. Leiskime žmo-

nėms mylėti Lietuvą visą, su jos žaizdom ir skauduliais. Vienybė. Ne maurais užželiančio, užsitraukiančio tvėnkinio, o tekančios upės vienybė. Jos protinga santarvė su krantais. Suprantu, kaip tai sunku. Bet argi Mindaugiui buvo lengviau? Turbūt jis galvojo ir apie mus, kada svarstė: O gal Tėvynė reikia visą laiką / Lipdyt ir kurti, kurti ir lipdyt? / Nes jei sustoji tik — įnai ir miršta. / Taip, kurti visą laiką. Visą laiką! / Lipdyt ir kurti..."

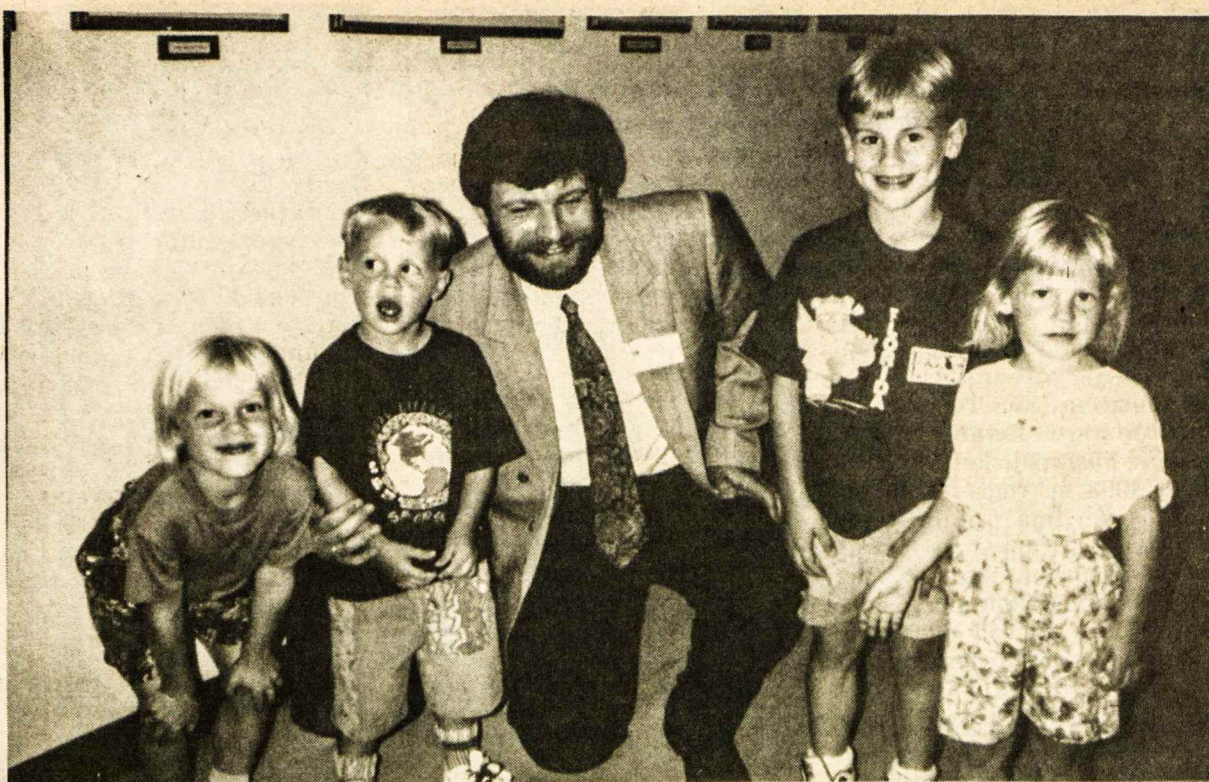
MURMANSKO LIETUVIAI

Lietuvius ten jungia įsteigtas Lietuvos kultūrinės bendrijos skyrius, kurio valdybai vadovauja širvintiškis Aleksas Masiukas, dirbęs Baku mieste, Kamčiatkoje ir dabar atsikėlęs Murmansk. Lietuvos kultūrinės bendrijos Murmansko skyrius turi apie 30 narių — jūrininkų, karininkų, liktinių karių, įskaitant ir jų žmonas, kurios visos, išskyrus vieną, yra nelietuvės. Jos betgi lanko Geležinkelinių rūmuose pirm. A. Masiuko suorganizuotus lietuvių kalbos kursus. Kalėdoms, Velykoms ir Motinos dienai prisiminti susirenkama Mokytojų kvalifikacijos kėlimo institute. Dabar jau minima ir Lietuvos nepriklausomybės šventė. Institute tada skamba lietuviškos dainos. Murmansko lietuvių pradžiosmokykla Kauno audinių fabriko "Litexsas" atstovų apsilankymas.

PAMINKLAS DIPLOMATUI

Japonijos konsulas Lietuvai Tiunė Sugihara 1939-40 m. Kaune išgelbėjo 6.000 iš Lenkijos atbėgusių žydų, jiems be savo vyriausybės sutikimo išdavęs įvažiuojamą vizą Japonijon. Tų vizų dėka jie galėjo išvykti iš Lietuvos ir rasti globą laisvajame pasaulyje. Liepos pradžioje Lietuvos viešėjo konsulo T. Sugiharos našlė Sachiko Sugihara ir marti Michi Sugihara. Jos Kaune aplankė namą, kuriame prieš karą buvo įsikūrusi Japonijos diplomatinė atstovybė ir kuriame gyveno žydus gelbėjusio konsulo šeima. Su viešniomis iš Japonijos susitikio Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis. Jos lankėsi ir Vilniuje įsteigta Lietuvos žydų muziejuje. Liepos 28 d. jo kieme buvo atidengtas paminklas buvusiam Japonijos konsului Tiunei Sugiharai. Paminklą Vilniuje sukūrė japonas skulptorius Goichi Kitagawa, talkinamas vilniečio skulptoriaus Vlodo Vildžiūno. Granitine simboliškai vaizduojama sunki našta, slėgianti žmogaus pečius, galvą ir rankas. Paminklo atidengime dalyvavo Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis. Iškilmės dalyviams buvo perskaityta konsulo našlės Sachiko Sugiharos padėka Lietuvos žydų muziejui už jos vyro atminimo įamžinimą. Netikėtos įtampos atnešė vėliau gautas kažkieno perspėjimas, kad toje vietoje prieš 20 metų buvo pastebėta išlikusi II D. karo bomba, kurių ten gali būti ir daugiau. Pakviesti Lietuvos krašto apsaugos kariai, pašalinę gelžgalius ir nukasę šiukšles, kieme rado vieną galvutės neturintį 82 mm minosvaidžio sviedinį.

V. Kst.

Kanados lietuvių bendruomenės atstovų PLB seime Lemonte RASOS ir PAULIAUS KURŲ atžalynas su Lietuvos kultūros ir švietimo ministru DARIUMI KUOLIU

Klaipėdą išvaduojant

Kiek žuvo prancūzų Lietuvai išlaisvinant Klaipėdą?

Nepriklausomos Lietuvos savanoriai 1923 m. sausio 15 d. išlaisvinant Klaipėdą ir Klaipėdos kraštą, buvo žuvusių "Lietuvių enciklopedija" (XII, 43, Boston, 1957 m.) J. Budrio straipsnyje: "Sukilimo metu žuvo 20 sukilėlių-savanorių, 2 prancūzai ir 1 policininkas". Kur nors reikėtų paskelbti žuvusių lietuvių savanorių vardus, pavardes, kitokių duomenis apie tuos naršius.

Kaune leidžiamas Lietuvos šaulių sąjungos žurnalas "Trimitas" 7 nr., 1992 m., išspausdino pasikalbėjimą su buvusiu Klaipėdos atvadavimo 1923 m. savanoriu Kazimieru Skebėra. Parengė Albinas Čaplikas. Kautinių pabaigą taip nušviečia:

"Kada įžengė į Klaipėdą, jie (prancūzai) užsibarikadavo prefektūroje, — ten buvo jų štabas. Trijų aukštų mūrinis namas. Tai jie per langus iš kulkosvaizdžių. Mes, užsimaskuodami, pribėgom arčiau, ir mėtom granatas. Bet, pasirodė, kad jos tik triukšmą kelia, daugiau nieko. Užtikom prancūziškų granatų — kiaušinio formos. Šitos granatos viską ir nulėmė. Greitai prancūzai iškabino vėliavas.

Pas prancūzus nuejau kartu su Darium Bulota, mat abu mokėjom prancūzų kalbą. Kada įžengė į jų štabą, tai net ir šandien nenoriu prisiminti to vaizdo... Ant sienų prilipę kruvinai žmogaus kūno gabalai... Ten mes jų užmušėm 47 žmones, ir visus karininkus. Apačioj buvo moterys, verkė. Tai mane, prisimeniu, kad toks pyktis paėmė, — už ką, kodėl jie, tie žmonės, kariavę su vokiečiais, praėję Verdano, žuvo čia, svetimoje žemėje, už ką? Klaipėdoje prancūzams vadovavo generolas Petišinas. Tai buvo Verdano ir Marnos didvyris. Nesuprantu, kaip jis galėjo leisti žudyti savo žmones!"

Tai kiek žuvo prancūzų Klaipėdoje 1923 m. sausio 15 d.? Kokius duomenis turi Prancūzijos karinė vadovybė? Kur yra pilnas lietuvių savanorių sąrašas, dalyvavusių Klaipėdos išlaisvinime 1923 m.? Užsienyje ir Lietuvoje dar yra to garbingo sukilimo dalyvių.

Algirdas Gustaitis

Hamilton, Ontario

PAGALBA LIETUVOS VAIKAMS organizacija jau gavo padėkos laiškus už išsiųstus drabužius, žaislus, avalynę ir vaistus. Visi labai dėkingi už gautą paramą.

Rugsėjo pradžioje vėl ruošiamie išsiųsti konteinerį su minėtais daiktais į Lietuvą. Vėl kreipiamės į mielus hamiltoniečius paaukoti gerus vartotus vaikiškus drabužius bei avalynę. Prašome pristatyti sekmadieniais į Jaunimo centrą arba narėms.

Didelį labdaros darbą atliko Jūratė Venckevičiūtė (Smith). Ji parūpino iš Kingstono įvairių ligoninių aparatų, lovų ir t.t. Sudarė 1,5 konteinerio daiktų, kurie buvo išsiųsti humanitarinės pagalbos Lietuvai iniciatyva.

Pagalba Lietuvos vaikams komitetas

Delhi-Tillsonburg, Ont.

PADĖKA Nuoširdžiai dėkojame visiems Delhi-Tillsonburgo apylinkės lietuviams, kurie prisidėjo prie man ir Algiiui suruošto "merg-bern" vakaro.

Ypatingai dėkojame I. Lukošienei už didelį darbą ir už gražų suėjimo pavidimą, A. Ratavičienei už gražius žodžius, bendrą organizavimą bei rūpestį.

Nuoširdus ačiū ponios E. Rugienienei, M. Mickevičienai, A. Vieraitienei, E. Rimkieniui, N. Evans ir visoms kitoms prisidėjusioms prie šio renginio, kuris atėmė nemažai jūsų brangaus laiko.

Dėkojame savo sesutėms Audrai Senkuvienai ir Jūrai Šeškutei už pareikštus šiltus prisiminimus, o visiems už tokią brangią dovaną, kuri yra mums labai naudinga pradedant naują gyvenimą.

Laima ir Algis Šeška

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont.
Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

(vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus)
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

AUDRONĖ KAIRYS
makrobiotikos konsultantė
* diagnostika
* sveikatingumo dieta
* svorio ir energijos reguliavimas
* gydymas maistu ir mankšta
Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life".
Tel. Toronte (416) 255-1049 (voice message)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių žurnalistų sąjungos Detrito skryčiaus naują valdybą 1992 metams sudarė: pirm. Saulius Šimoliūnas, sekr. Stasys Sližys, ižd. Kazimieras Kizis ir narys Vytautas Kutkus. Revizijos komisijon buvo išrinkti Antanas Sukauskas ir Algis Zapa-rackas.

Šv. Kazimiero parapijos Los Angeles mieste dabartinis klebonas kun. dr. Algirdas Olšauskas, šiose pareigose pakeitęs pensijon išėjusį parapijos įsteigėją prel. Joną Kučingį, atšventė dvigubą sukaktį — amžiaus šešiasdešimtpenkmetį ir kunigystės keturiasdešimtmetį. Šia proga jis popiežiaus Jono Pauliaus II buvo pakeltas į prelatus. Gegužės 10 d. įvesdinimą atliko parapijoje apsilankęs kardinolas Roger Mahony. Iškilmingas Mišias su naujuoju prel. dr. A. Olšausku koncelebravo prel. dr. Vincas Bartuška, kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, ir kun. Petras Cibulskis, MIC. Pamokslą sakė kardinolas R. Mahony. Giedėjo parapijos choras, vadovaujamas muz. V. Ralio, ir sol. V. Vilkieš. Prelatu tapusį kleboną dr. A. Olšauską sveikino Šv. Kazimiero parapijos tarybos pirm. J. Pupius ir Lietuvos garbės konsulas inž. V. Čekauskas.

Kun. Juozas Margis, MIC, atostogas šiais metais praleidžia Europoje, ten išvykęs birželio 10 d. Jis jau aplankė Vasario 16 gimnaziją. Didžiąją atostogų dalį šią vasarą praleis Lietuvoje, lankdamas Marijos šventoves ir marijonas.

Argentina

Kun. Juozas Margis, MIC, atostogas šiais metais praleidžia Europoje, ten išvykęs birželio 10 d. Jis jau aplankė Vasario 16 gimnaziją. Didžiąją atostogų dalį šią vasarą praleis Lietuvoje, lankdamas Marijos šventoves ir marijonas.

Lietuvių bendruomenei Rosario mieste vadovauja gegužės 31 d. išrinkta nauja valdyba. Ją sudarė pirm. Elvira Mikolūnaitė-Canete, vicepirm. Klaudija Makauskaitė, ižd. Malvina Plepytė ir kontrolės komisijos pirmininku išrinktas Jonas Papeč-kys.

Australija

Penkiasdešimt pirmąsias sibirinių trėmimų metines Sidnyje gyvenantys baltiečiai paminėjo birželio 14 d. Bendrą minėjimą Latviu namuose surengė Jungtinis baltiečių komitetas. Įvadinio žodžių jį pradėjo komiteto vadovaujanti estė T. Kroll-Sim-mui. Latvių vardu kalbėjo A. Birzulis. Abu kalbėtojai prisipažino, kad didžiausią rūpestį sudaro nepriklausomybė atgavusių Baltijos valstybių teritorijose pasilikę okupaciniai sovietinės kariuomenės daliniai. Šandien sunku pasakyti, kas iš tikrųjų tuos dalinius tvarko — Rusija ar Sovietų Sąjungą praradusieji generolai. Tylos minute pagerbė už laisvę žuvusius baltiečių kovotojus ir tremtinius, prasi-dėjo meninė programos dalis. Ją atliko latvių vyrų choras su vadove Daina Jaunberin, latvė violončelistė Inga Aizstrauts. Keliomis dainomis programon įsijungė Sidnio lietuvių mišrus "Dainos" choras, vadovaujamas Birutės Aleknaitės ir Justino Ankaus.

Australijos lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" valdyba "Mūsų pastogės" savaitraštyje praneša su Lietuva užmegztus tiesioginius finansinius ryšius telegraminiu būdu. Juos užtikrino specialios sutartis, kurią birželio 12 d. pasirašė "Talkos" pirm. V. J. Alekna ir komercinio "Vilniaus" banko pirm. J.

Niedvaras Lietuvoje. Pinigų pervedimo paslaugomis galės pasinaudoti "Talkos" nariai ir "Vilniaus" banko klientai. Pranešime rašoma: "Talkos" nariai gali bet kokią sumą pinigų pervedi savo giminėms, "Vilniaus banko" klientams, užpildydami pinigų pervedimo pareiškimą "Talkoje". Ši informacija telegrafiniu būdu persiunčiama "Vilniaus bankui", o jau sekančią dieną adresato sąskaita yra kredituojama nurodyta suma Australijos doleriais. Tai būtų saugiausias ir greičiausias pinigų pervedimo būdas į Lietuvą. Pervedimo mokestis 15 dolerių, nežiūrint į pervedamą sumą!..". Australijos lietuviai, vykdamie atostogų į Lietuvą, per "Talką" telegrafu galės pasiūsti "Vilniaus" bankan norimą dolerių sumą. Ją ten galės atsiimti Australijos, JAV doleriais, Vokietijos markėmis arba rubliais pagal oficialiai nustatytą dienos kursą. Už šią operaciją "Vilniaus" bankas ims 1,5% komisiją. Panašiai žadama tvarkyti ir organizacijų pinigų pervedimus Lietuvon.

Britanija

Viktoras Milvydas, Londono lietuvis, balandžio 20 d. grįžo Lietuvon, paskutines savo gyvenimo dienas nutaręs praleisti pas seserį Vilniuje. Anglijon jis buvo atvykęs 1946 m. Gydymo jai 1991 m. vasarą nutatė, kad V. Milvydas serga nepagydoma liga. Kelionėje į Lietuvą jį lydėjo Z. Juras, o jos išlaidas apmokėjo Šv. Juozapo slaugos namai.

Italija

A. a. mons. Vincas Mincevičius, pedagogas, visuomenininkas ir žurnalistas, mirė savo vasarnamyje Aostoje š. m. gegužės 31 d. Velionis gimė Vokietijoje 1915 m. spalio 20 d. Augusto Suvalkijos Liudvinavė ir, įstojęs salezių vienuolijon, išvyko Italijon. Mokėsi salezių institute Torine. Velionis taipgi yra 1946 m. įsteigtos Šv. Kazimiero kolegijos auklėtinis, teologiją studijavęs Gregorianumo universitete, kunigų išventintas 1949 m. gruodžio 17 d. Lietuvai yra daug nusipelnęs savo straipsniais italų spaudoje, itališkai leistu VLIKo biuleteniui "ELTA-Press". Nuo 1954 m. iki mirties jam teko būti Italijos LB valdybos pirmininku, rūpintis tautiniais lietuvių reikalais bei jiems skirtais renginiais. Velionis turėjo atitamus ryšius su Lietuva ir lietuviams labai palankiu kardinolu A. Samore. Palaidotas Campo Verano kapinių Šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje, laidotuvsė dalyvaujant vysk. A. Deksnui, kolegijos vadovybei, jos auklėtiniais ir daugeliui Romoj gyvenančių lietuvių.

Vokietija

A. a. evangelikų kun. Martynas Bambulis, gimęs 1907 m. vasario 13 d. Smeltėje prie Klaipėdos, po sunkios ligos mirė Hattersheime š. m. kovo 6 d. Palaidotas vietinėse kapinėse, apeigas atlikus ev. kun. Plessingui. Velionis, baigęs gimnaziją Klaipėdoje, teologiją studijavo Vytauto Didžiojo universitete. Iki repatriacijos 1941 m. dirbo kunigu Vištyčio parapijoje. 1944 m. buvo įjungtas į Vokietijos Wehrmachto dalinius. Sunkiai sužeistas ilgai gulėjo ligoninėje. Pasveikęs beveik iki pensijos dirbo paliėgių karo invalidų ligoninėje ir buhalteriu bei vertėju amerikiečiams.

R. STEPULAITIS prie savo kūrinių Barrie miesto metiniame festivalyje

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sask. iki...3%
santaupas 3%
kasd.pal.taupymo s-ta 2.5%
90 dienų indėlius 4.5%
1 m. term. indėlius 5%
1 m. term. ind. mėn. pal. 4.5%
3 m. term. indėlius 6.25%
RRSP ir RRIF (pensijos).....3%
RRSP ir RRIF 1 m. 5%
RRSP ind. 3 m. 6.25%

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Susipažinkime iš arčiau su Baltijos šalimis pasinaudodami

FEDERSEN world tours inc.

savaitiniais skrydžiais iš TORONTO į
VILNIŲ, LIETUVĄ —
centrinę Baltijos kraštų dalį, jungiančią
Taliną, Rygą.

Ypatinga pasiūla
Kaina \$799 + mokesčiai

Išskrendame iš Toronto pirmadieniais,
1992 m. rugpjūčio 31 d.,

sugrįžtame 1992 m. rugsėjo 16 d. arba 23 d.
[šią kainą įeina vienos nakties nakvynė bei pusryčiai
Kopenhagoje ir nemokamas įėjimas į pasaulinio garso TIVOLI]

STERLING AIRWAYS / LITHUANIAN AIRLINES

Informacijų reikalui skambinti
tel. (416) 882-5470.

Dėl rezervacijų kreipkitės į savo kelionių agentūras.

Advokatas
AUDRIUS A. STONKUS
20 Hughson St. South, Suite 1003
(Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas
(416) 529-7462

KAIRYS Siuntiniai į Baltijos kraštus
BALTIM EXPEDITION
517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel. (416) 643-3334
FAX (416) 664-6097
PRISTATOM JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTUS SIUNTINIUS Į NAMUS GAVĖJUI, KURIAM NEREIKIA PRIMOKĖTI.
• \$3.50 už kg laivu, per 8-10 sav. nuo išsiuntimo.
• \$5.90 už kg lėktuvu, per 2-3 sav. nuo išsiuntimo.
• Mažiausia siunta — \$15, maksimumo nėra.
• Siuntiniuose gali būti naujų ir vartotų drabužių, batų, patalynės, asmeninių bei namų ruošos reikmenų, maisto ir vaistų.
• Sudarom įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
• Pristatom pinigų ir rankas jūsų giminėm Lietuvoje.
Skambinti 9 v.r. — 8 v.v.;
pristatyti — 10 v.r. — 6 v.v.;
šeštadieniais — 10 v.r. — 3 v.p.p.
Iš anksto susitarus priimsime visada.
Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų.
Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

Amerika pirks Sibirą?

Boris Jelcinas pasiūlė Amerikai parduoti dalį Sibiro

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Neseniai Vokietijoje susitiko didžiosios pasaulio valstybės ekonominėje konferencijoje, kuri buvo pavadinta G-7. Šios konferencijos eigoje Boris Jelcinas padarė staigmeną. Norėdamas desperatiškai stabilizuoti savo krašto ekonomiką, pasiūlė parduoti dalį Sibiro su naftos laukais, fabrikais ir turtinga mineralais žeme.

Šis pardavimas padėtų jo valstybei padengti dalį 70 bilijonų dolerių užsienio skolų. Prez. Busho reakcija į šį jo pasiūlymą buvo ne entuziastiška, bet tik simpatiška.

Jeigu šiandien būtų gyvas Amerikos prezidentas Thomas Jefferson'as, tuoj pat pirktų ir didžiutusi galėdamas išplėsti Ameriką.

1803 m. Jefferson'ą pasiekė žinios, kad Napoleonas buvo patekęs į finansinius ir politinius sunkumus. Anuomet jis nupirko iš Prancūzijos Louisiana'ą. Napoleonas už tai gavo dalį grynais pinigais bei kitomis gėrybėmis ir tuo būdu padengė savo skolas.

Buvusi R. Vokietija per V. Vokietiją gauna 1 trilijoną dolerių vakariečių lėšų perėjimui iš komunizmo į kapitalizmą. Rusijos federacija reikalinga žymiai daugiau lėšų, kurių Vakarų valstybės negali duoti kaip paskola. Tačiau yra kitas būdas pelningai investicijai, būtent Sibiro dalies pirkimas. Amerika yra pajėgi tai padaryti.

Sibirą galima palyginti su Amerikos vakarais. Jų pakrantes yra reikšmingos pasaulinei prekybai. Svarbiausias dalykas yra Sibiro gamtos turtai: nafta, brangieji akmenys, miškai, auksas ir kita.

Dabartiniai užsienio investuotojai rūpinasi Sibire įrengti kasyklas ir praveisti naujus kelius. Praeis daug metų, kol šie investavimai pradės duoti pelną.

Kitas klausimas, kokia valdymo forma bus Rusijoje už 10 ar 20 metų. Rusijos valdžia galėtų nusavinti užsieniečių nuosavybes arba uždėti didelius mokesčius. Tuo atveju inves-

tuotojai nedaug ką galėtų padaryti.

Kita išeitis: investuotojai iš Amerikos, Europos, Japonijos ir kitur galėtų ieškoti aukso. Amerika parduotų jiems miško medžiagą, naftos gamybos teise, mineralus ir kitus gamtos turtus. Dalis šios prekybos galėtų būti vedama grynais pinigais, kita dalis kredito forma. Sakysime, už pusę kainos Rusija galėtų pirkti prekių iš Amerikos. Dvidešimt metų laikotarpyje būtų galima eksportuoti prekių į Rusiją už 75 bilijonus dolerių. Atsiųstų vienas milijonas naujų darbų Amerikoje. Pastaroji taptų didžiausia pasaulio naftos valstybe. Reikėtų atsisveikinti su OPEC. Išnyktų valstybinis deficitas, pakiltų ekonomija, biudžetas būtų subalansuotas. Šis pirkiny padvigubintų Amerikos teritoriją. Atsiųstų naujas pasienis su Kinija, Korėja ir Japonija.

Bet ar iš tikrųjų Rusija parduos Sibirą? Kai Japonija neseniai prašė Gorbaciova grąžinti jiems Sovietų Sąjungos užimtas keturias mažas salas, Gorbaciovas atsakė, kad Rusija neturi laisvos teritorijos. Žinoma, Gorbaciovas tada neįsivaizdavo, kokioje sunkioje padėtyje yra Rusijos valstybė.

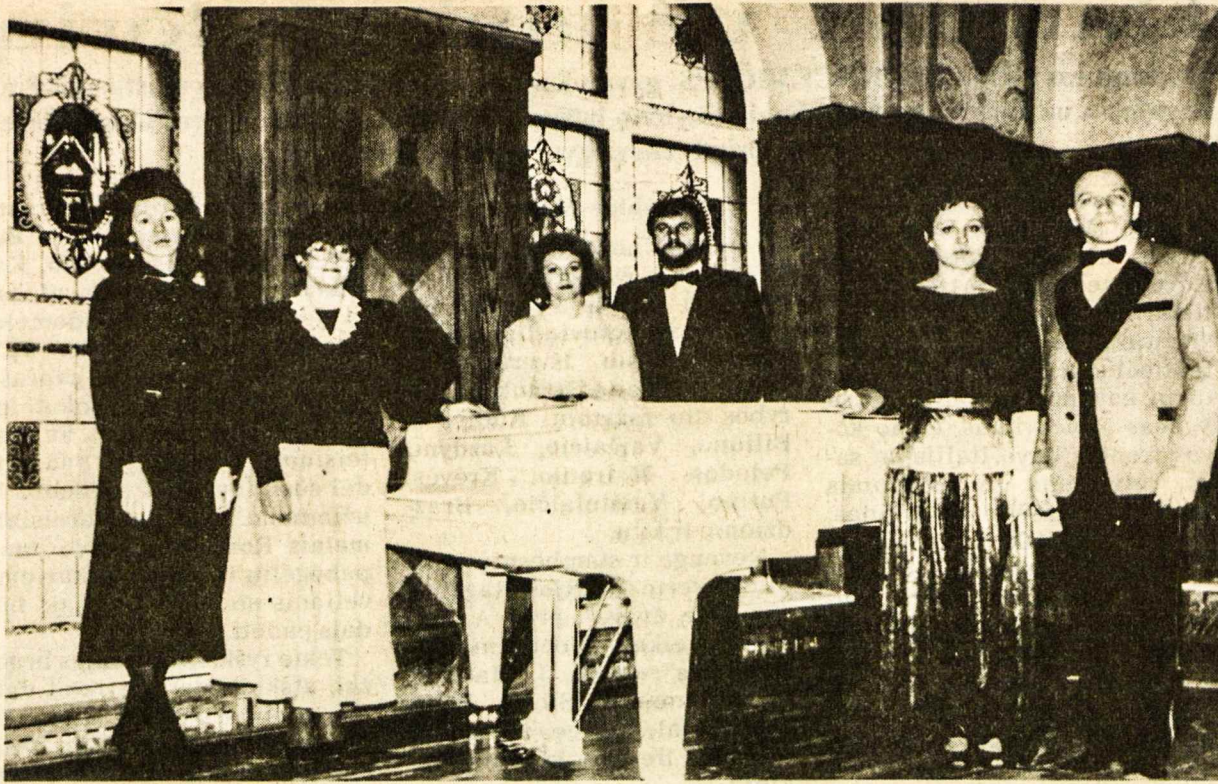
Joje šiuo metu – daugiau negu depresija. Dauguma gyventojų prarado savo gyvenimo santaupas. Dešimt milijonų gyventojų yra be darbo. Kuro kainos kyla. Darbininko uždarbis mažiausias pasaulyje.

Jeigu Rusija parduotų dalį Sibiro, už gautus pinigus padengtų skolas užsieniui, atnaujintų pramonę, parengtų specialistus, stabilizuotų savo piniginį vienetą ir dar pakaktų pinigų išdalinti tūkstančius dolerių šeimoms, kurių mėnesinis atlyginimas yra mažiau 20 dolerių.

Sakysite, kad visa tai nerealu? Bet jau Amerika praėtyje nupirko iš rusų Alaską!

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

PIRMAS IŠEIVIJOS KOMPOZITORIŲ KONCERTAS LIETUVOJE, įvyko 1992 m. pavasarį Klaipėdoje. Buvo atlikti K. V. BANAIČIO, B. BUDRIŪNO, G. GUDAUSKIENĖS, O. METRIKIENĖS, J. STROLIOS, J. STANKŪNO ir J. ŽILEVIČIAUS kūriniai. Koncerto atlikėjai: sol. Vida Grigalavičiūtė, sol. Vitalija Kirsutkaitė, sol. Vytautas Kurnickas bei klarinetistas Pr. Narušis. Akompanavo Daiva Jonušaitė ir Violeta Pečiulienė. Koncertui vadovavo Šarūnas Juškevičius, organizavo sol. Vytautas Kurnickas. Nuotraukoje iš kairės: D. Jonušaitė, V. Pečiulienė, V. Kirsutkaitė, Z. Žokelis, N. Grigalavičiūtė, V. Kurnickas

SKAITYTOJAI PASISAKO

"MIŠKO BROLIAI?"

1992 m. liepos 9 d. "Dirvoje" rašoma, esą paskirta parama 15.000 dol. partizanų – miško brolių, tremtinių organizacijų ir t.t. Tautinių namų remontui. Nesuprantama, kokia ta "miško brolių" organizacija? Vokiečių laikais buvo bolševikinės diversantų grupės, susitvėrusios Lietuvoje. Jos buvo sulipdytos iš rusų, mongolų, kazokų, lenkų, žydų ir parsišalėlių lietuvų, kurie kariavo už Stalino idejas. Tokios grupės vadinosi "miško broliais".

Antrą kartą sugrįžus bolševikams į Lietuvą, lietuviai stojo į mirtiną kovą su raudonuoju okupantu. Kūresi būriai, rinktinės, apygardos, pasivadinusios LLA – Lietuvos laisvės armija. 1949 m. vasario 19 d. netoli Radviliškio įvyko partizanų vadų suvažiavimas. Jis įsteigė centrinę vadovybę, atsisakė seno pavadinimo ir priėmė naują LLKS – Lietuvos laisvės kovų sąjūdį. Padarė sprendimų dėl bendros taktikos priešintis okupantui.

Man būnant dalyviu LLKS nuo 1944 m. iki 1952 m. rudens, niekur neteko sutikti nei įsakyamuose, nei raportuose, nei pranešimuose ir net bolševikinio tardymo metu pavadinimo "miško broliai", kuris išeivijos spaudoje kartoja mas.

1992 m. balandžio mėn. Radviliškio mieste likusių gyvų partizanų ir ryšininkų suvažiavime buvo aiškiai pasakyta Aukščiausios tarybos pirmininko V. Landsbergio ir Krašto apsaugos ministro A. Butkevičiaus kalbose: mes žengėme į nepriklausomybę pramintu Lietuvos laisvės kovų sąjūdį keiliu, kol atgavom pilną nepriklausomybę. Minėtą kalbą girdėjo VLIKO ir kiti užsienio atstovai, bet paramą skyrė iškraipant pokario pasipriešinimo kovų istoriją.

Povilas Pečiulaitis-Lakštingala

UŽSIENIO LIETUVIAMS

"Žingsnis po žingsnio" taktika nebūtų atnešusi Lietuvai laisvės. Maskva būtų užgesinus mūsų norus ir, perdažiusi fasadą, grąžinusi Lietuvą į atnaujintą imperiją. Nebolševikai ir dabar neatsisako imperinių užmačių.

Mes, kurie ištovėjomė nesuikatomuose mitinguose, Baltijos kelyje, kurie sausyje ir rūgpiųtyje nuogi ir alkanai stovėjome prieš sovietų tankus ir desantininkus, — jau esame pavargę nuo dabartinės demagogijos. Mums reikalinga jūsų, užsienio lietuvių, moralinė ir finansinė parama. Mums reikia jūsų laisvajame pasaulyje įgytos patirties. Bent šimtinė jūsų turėtų prieš naujuosius rinkimus į seimą at-

vykti į Lietuvą ir padėti mums, kurie siekiame, kad Lietuvos valstybės vairs patektų į tikrai Lietuvos laisvės idealui ištikimų žmonių rankas. Mes laukiame jūsų.

Jurgis Bielinis, Lietuva

DĖKOJU

Kaip epizodinis "Tėviškės žiburių" bendradarbis, paskelbęs juose apie 50 straipsnių (įskaitant jų tęsinius), ir kaip buvęs Lietuvos pagrindinio spaudos veikėjas bei politinis kalnys, aš nuo 1988 metų iki dabar gaunu dovanai puikų savaitraštį "Tėviškės žiburius". Šią dovaną aš branginu ir išsaugojau.

Dabar, pasinaudodamas TRANS-PAK firmos prezidento p. Romo Pukščio malone, visus savo rinktus išeivijos spaudos bei knygų rinkinius išsiunčiu Lietuvai katalikų mokslo akademijos besikuriantčiai bibliotekai Vilniuje, kur jie taps išeivijos įvairiapusio gyvenimo studijų objektu.

Nuoširdus ačiū "Tėviškės žiburių" redakcijai už man siunčiamą šį savaitraštį. Taip pat per "Tėviškės žiburius" dėkoju ir ponui Romui Pukščiuviui, kuris visą mano išeivijoje surinktą kultūrinį turtą sutiko be atlyginimo išsiųsti LKM akademijai Vilniuje.

Su dėkingumu ir pagarba —

Vytautas Skudis

• Auka bei talka lietuviškai spaudai — parama savajai tautai.

Lietuva - pasaulinė scena

Tarptautinis teatrų festivalis Vilniuje 1993 metais

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Vilnius yra vadinamas "Rytų Europos Atėnais", o ir geležinio vilko legenda pasitvirtina, kad pasaulis girdės Vilniaus balsą, tik ne vilko staugimu, ne karo skelbimu, bet kultūros aidais. 1993 m. gegužės mėnesį Vilniuje įvyks dviejų savaitių tarptautinis teatrų festivalis, pirmas toks tarptautinis renginys išsilaisvinusioje Lietuvoje. Festivalio rengimu Lietuvoje bendromis jėgomis rūpinasi Kultūros ir švietimo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Vilniaus miesto savivaldybė ir Teatrų sąjunga. Iš prityrusių profesionalų ir taktininkų Čikagoje sudarytas patariamasis festivalio komitetas. Jo pagrindinis patarėjas Bernard Sahlins jau kelis kartus lankėsi Lietuvoje. Jis yra teatro žinovas, televizijos ir filmų skriptų autorius ir muziejų patarėjas. Jis su dideliu entuziazmu įsitraukė į festivalio darbus.

Šis festivalis — tai kilnojama kultūrinė šventė, savo tradicija panaši į tarptautinę sporto olimpiadą, kuri kas ketveri metai rengiama skirtingose valstybėse. Teatrų festivalį iki šiol globojo dvi dešimtys valstybių. Jugoslavija buvo vienintelė ta garbė turėjusi Rytų Europos valstybę. Todėl tai yra nepaprastas įvykis Lietuvos gyvenime, nes jame dalyvaus teatrų grupės iš Amerikos, Afrikos, Tolimųjų Rytų, vakarinės ir šiaurinės Europos. Keturiuose Vilniaus teatruose bus suvaidinta keturiolika scenos veikalų.

Festivalio metu vyks seminarai, paskaitos ir kiti renginiai, kurie svečiams sudarys progą susipažinti su daugeli dešimtmečių nuo laisvojo pasaulio atskirtais kolegomis lietuviais. Vietiniams menininkams bus didelis džiaugsmas ir nauda susitikti su skirtingų kultūrų kolegomis, užmegzti su jais pažintis ir draugystės. Lietuvos meno vienetui jau pilnu tempu ruošia festivaliui specialiai programas, o rengėjai planuoja atidarymo iškilmės. Reikia tikėtis, kad rengėjai ims pavyzdį iš Vakarų pasaulio, neužtesdami iškilmų ilgomis, nereikalingomis prakalbomis, kaip tai įprasta daryti išeivijoje, varginant ir žiurovus, ir dalyvius. Šių metų tarptautinę sporto olimpiadą Barcelonoje Ispanijos karalius Juan Carlos atidarė vienu trumpu sakiniu, tuo pagerbdamas iškilmų esminį elementą — su savo valstybių vėliavomis žygiuojančių sportininkų gretas.

Vilniuje veiks festivalio centras, ir bus paruoštos kitos patalpos, kuriose svečiai galės susitikti su vietiniais menininkais. Taip pat bus įrengtas spaudos centras, nes tikimasi sulaukti didelio būrio užsienio žurnalistų ir radijo bei televizijos korespondentų. Visame pasaulyje bus reklamuojamos ekskursijos į festivalį, todėl tikimasi ir gražaus turistų skaičiaus. Rengėjai tikisi, kad užsienio lietuvių savo gausiu dalyvavimu šį festivalį parems.

Nepaprastai džiugi žinia pasiekė rengėjus, kad tarptautinė UNESCO organizacija festivaliui paremti paskyrė 25.000 dolerių. Tikimasi, kad tuo pavyzdžiu paseks ir kitos organizacijos, nes tokio festivalio rengimas pareikalaus per 250.000 dolerių.

Lietuvos Jaunimo teatro direktorė ir festivalio pirmininkė Rūta Vanagaitė (Wiman) lankėsi Čikagoje, kur ji buvo pagerbta Čikagos kultūrinį reikalų komisijos. Prancūzijoje jai pavyko užmegzti ryšius su viena bendrove, kuri įsipaigojo iš Prancūzijos vyriausybės išgauti festivaliui finansinę paramą. Lėšų telkimo tikslu taip pat gauti kvietimai iš Belgijos ir Olandijos, jei jos bus pakviestos dalyvauti festivalyje.

Lietuva tapo Rytų langu ir Vakarus. Festivalis turės ir didelę politinę reikšmę, prisidės ir prie Lietuvos ekonomikos kėlimo, suplaukus užsieniečiams, kurie savo viešnagę apmokės "kieta valiuta". Lietuva pasaulyje pagarsės ne vien kaip iš sovietijos griuvėsių prisikilanti, varginga valstybė, bet ir kaip sena, garbinga tauta, puoselėjanti meno tradicijas ir tvirtai žengianti į kultūringų laisvų tautų gretas, per penkis vergijos dešimtmečius nepraradusi meilės grožiui ir menui. Lietuvos vardas populiarės juo labiau, nes pasaulis dabar labai domisi laisvę atgavusiomis valstybėmis, buvusiomis subyrėjusios sovietinės imperijos vergėmis.

Festivalio lėšų telkimu rūpinai Lietuvos ir Čikagos komitetai. Norintieji auksa festivaliui paremti tesikreipia į šiuos asmenis: Rūta Vanagaitė, Tarptautinio teatrų festivalio komiteto pirmininkė, Jovaro g. 6, Vilnius 2009, Lithuania. Čikagoje: Alė Keželis, 1 East Schiller, Chicago, IL 60629, USA. Tel. 312-751-0040; FAX 312-751-9792.

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO

rektorius praneša,

kad visi iš išeivijos stojantieji studijuoti Kauno technologijos universitete atleidžiami nuo bet kokių mokesčių (anksčiau buvo nustatyta \$3,000 JAV metams). Daugiau informacijų rasite "Tėviškės žiburii" 25 numeryje 1992.VI.18, psl. 3.

Rašyti: KTU užsienio ryšių skyrius, Donelaičio 73, Kaunas 3006, Lithuania. Tel. 20-29-24, FAX 20-26-40. (JFD)

Trisdešimt devintojo "Santaros-Šviesos" suvažiavimo 1992 m. rugsėjo 10-13 d.d.

Pasaulio lietuvių centre,

511 East 127th Street, Lemont, IL 60439, USA

Programa

Rugsėjo 10, ketvirtadienį, 2 v.p.p. Vytautas Kavolis — "Kultūrinis liberalizmas". Pokalbis su Janina Žekaitė — "Nuo Šatrijos Ragano iki Jurgio Savickio".

8 v.v. Liūtas Mockūnas — "Karas dėl knygų: prisiminimai apie nukendusį laiką".

Rugsėjo 11, penktadienį, 9.30 v.r. Rimvydas Glinskis — "Ar rasime vietos socrealizmui Lietuvos istorijoje?". Zita Čepaitė, Zenonas Rekašius, Romas Sakadolskis — "Spaudos problemos Lietuvoje". 2 v.p.p. Rimvydas Šilbajoris — "Dideli žodžiai mažose knygelėse". Leonas Sabaliūnas, Saulius Sužiedėlis, Aleksandras Štromas — "Desovietizacija: kaltės ir atsakomybės svarstymai".

"Santaros-Šviesos", Algimanto Mackaus knygų fondo, "Metmenu", A M & M Fundacijos ir Multidisciplinariųjų studijų instituto posėdžiai.

8 v.v. Aidas Marčėnas — "Jaunesnieji Lietuvos poetai". Daiva Merkelytė, Antanas Šileika, Ilona Gražytė-Maziliauskienė — "Kūryba ir pokalbiai".

Rugsėjo 12, šeštadienį, 9.30 v.r. Zita Čepaitė — "Galvojimai apie moteris ir moterų galvojimas atgimstantioje Lietuvoje". Marius Šaulauskas — "Demokratizacijos procesai Lietuvoje".

2 v.p.p. Ilona Gražytė-Maziliauskienė — "Atminties variantai naujojoje lietuvių prozoje". Alfred E. Senn ir Valdas Adamkus — "Lietuvos politinė situacija, demokratizacijos problemos ir išeivijos alternatyvos".

8 v.v. Literatūros vakaras — Zita Čepaitė, Aidas Marčėnas, Liūnė Suteima, Artūras Tereskinas. Naujų knygų sutikimas.

Rugsėjo 13, sekmadienį, 10 v.r. Artūras Tereskinas — "Karalius kaip veidrodis XVIII amžiaus Lietuvos-Lenkijos memuarinėje ir dienoraštinėje literatūroje".

Norintieji suvažiavime dalyvauti prašomi iki rugsėjo 5 d. užsiregistruoti pas Mariją Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516, USA.

PARTIZANINIŲ KOVŲ AIDAI

Ažuolai subrandina giles

ANTANINA GARMUTĖ

Nėra nė vieno žuvusio už laisvę kopo, ant kurio nesubręstų laisvės sėkla, duodanti gyvenimą naujam daigui.

VOLTAS VITMENAS

Nuo tų laikų, kai vyko kovos dėl aukurų ir židinių, lietuviai atsiremia į azuolą. Negeria azuolos sulos, nelaužo šakų ir neplėšo medžio lapų. Mūsų senoliai sakydavo: kai skauda sužeistą širdį, kai slysta žemė iš po kojų, ateik, prisiglausk prie azuolo, ir medis suteiks stiprybės.

Ką šiandien papasakotų šimtmečiai azuolai — laisvės medžiai? Raudonojo viesulo siaubiam jė girdėjo žodumų, tremiamų lietuvių raudą, jie regėjo žudančius, naikinančius, išduodančius.

Šiandien žinome savo piktdarius: kas važiavo Tėvynei "Stalino saulės" parvežti, kas trėmė ir žudė, kas stūmė į dvasinės tautžudystės duobę. Žinome ir tai, kas gelbėjo žmogų pačiose beviltiškiausiose situacijose. Vienintelė institucija Lietuvoje, kuri nesilankstė ir nepataikavo žiauriam pavergėjui, buvo Lietuvos Bažnyčia. Tik šventovėje Aukščiausiam pasiguosdavo pavergtas lietuviai. Pažemintas žmogus čia atgaudavo dvasinį orumą. Čia jo širdyje įsižieb-davo vilties žiburys.

Klatingai mus užgrobusi Sovietų Sąjunga, paskelbusi valstybine religija ateizmą, siekė atimti iš žmogaus jo moralinį turtą: šventus jausmus, dorovę, kilnų pareigos, tautiško supratimą. Pasiekė apogėjų iš carizmo laikų perimtas menkystės šlovinimas. Atsirado nauji "amžini ir neklystantys" dievai: "Atėjo Le-

ninas visiems laikams!" — pranašavo V. Montvila. Apie Staliną — tai ir vardas jo "plieninis, ir protas plieninis, o žvilgsnis maloniai smagus". (S. Neris).

Neįtikėtina iškraipant mūsų tautos praeitį, haliucinacijos buvo nuodijama jaunoji karta: "Ačiū Stalinui už laimę, Vade mylimas brangus" keliaklupsčiavo J. Šimkus. Barbarai niekino šventoves: jose įrengė sandėlius, suomiškas pirtis, kino teatrus, griovė Vilniaus Kalvarijas. Ko tapo verta begėdiškai falsifikuojama istorija — gyvenimo mokykla (historia est magistra vitae)? Tremiami, žudomi žmonės, luošiniai gyvųjų dvasia. Apnuodinti kankintojai komunizmo narkotikais mano esą "dori komunistai": direktoriai, rašytojai. Ir darbininkai, kurių vardu buvo daromos niekšybės, o jie patys begėdiškiausiai išnaudojami.

Ateistinis "tikėjimas"

Neturėdamas jokio ryšio su mokslu, ateistinis "tikėjimas" dedasi moksliniu, mistifikuojama ir sakralizuoja marksizmo pranašų dogmas, atitrūkusias nuo realybės ir sveiko proto. Diskutuoti, interpretuoti ar abejoti — draudžiama. "Liaudies prieši" priverčiami "persiauklėti" arba sunaikinami. Kuriamos bolševikų religijos "šventos" vietos: stabų paminklai, biustai, tribūnos, memorialai. Prie jų atliekami liaupsių ritualai, maršai, himnai.

Tačiau nei tie paminklai, nei jokia melo ekstazė neišgelbės bolševizmo prestižą. Anais laikais Vilniuje žiauraus tirono Muravjovo-Koriko paminklą uždaryto universiteto studentai ištepavo vilko taukais, ir viso miesto šunys

Tauro apygardos partizanų kapelionas — Grafas kun. JUSTINAS LELEŠIUS, žuvęs sleptuvėje 1947 m. netoli Veiverių

naktimis klaidiai staugdavo. O mūsų laikais "genijaus" Lenino paminklą kitame Lietuvos mieste (Panevėžyje) moksleiviai naktimis aplaistydavo valerijonais, o rytais prie jo volioldavosi viso miesto girtos katės.

Tauta nesuklupo

Pagarba ir prievarta, laisvė ir vergovė, melas ir tiesa — nesuderinami dalykai. Jų dirbtinai dar niekam nepavyko suitaikyti.

Mūsų tauta nesuklupo prieš fizinę mirtį, lietuviai atsisakė dvasinės mirties. Visos mūsų praeities ištakos: kultūra, švietimas, dorovinis auklėjimas remiasi religija. Teisus buvo rusų grafas rašytojas Levas Tolstojus, sakýdamas: "Tikėjimas žmogui — tas pats, kas paukščiui sparnai". Su Kristaus vėliava ejo į sukilimus lietuviai 1831 ir 1863 metais, žengė klumpėti Lietuvos savanoriai ginti Tėvynės 1918-aisiais. Su Dievo ir Tėvynės vardu lūpos žuvo, lagerių pragarus perėjo pokario rezistentai, kartu su jais — ir Lietuvos šviesuoliai kunigai.

Didžioji dauguma Lietuvos kunigų visada ėjo su savo tauta. Tarnaudami Dievui, jie niekada nepamiršo, kad yra Lietuvos sūnūs.

Kunigas Lelešius

Tyliai gaudžia vargonai pasakiškai jaukioje Nidos šventovėje, kyla siela į dangų. Sidabriniais varpeliais skamba vaikučių balsai. Jauni pranciškonai kunigai — įkvėpti veidai ir romios širdys — teikia dvasinius patarnavimus. Aukštybių Viešpats taip arti. Jis mato mus — laisvėjančius, tobulėjančius.

O aš mąstau apie Jus, kunigė Justina. Šioje tollmoje šventovėje, kur išnyksta dideli atstumai ir susyla siela, man ima skaudėti širdį. Aš regiu Jūsų veidą — gerą ir besispyšantį. Matau Jus, mokantį religijos tiesų vaikučius gimtosios Suvalkijos šventovėse — Sasnavoje, Plutiškėse, Igliškieliuose, Lankeliškėse, Vištytyje. Prisimenu Jus — Tauro apygardos karo kapelioną — apspjau-dytą, paniektą, išgamų trypiamą Veiveriuose ant grindinio.

Daugelio kunigų kraują, praliėtą raudonųjų sadistų, sugėrė Lietuvos žemė. Tačiau nė vieno iš jų atminimas nebuvo taip beatodairiškai juodinamas, kaip kunigo Justino Lelešiaus — Grafo. Perfrazuojant žinomą posakį, kad dideliame laivui — didelė jūra, galima pasakyti: juo didesnė asmenybė, juo didesni ir šmeižtai. Ant tokio bolševikų ateistinio priekalo kalė savo karjeras ir gerovę aniečiai, laurinaiečiai ir kiti raudonųjų tarnai. Pagal specialius užsakymus fantastiškus prasimanymus apie kunigą Lelešių tebeskleidžia personalinės sribės.

Melo kojos trumpos. Kai faktai lauziami iš pirmo, iš melo liūno išplaukia teisybė. Jos nenužudys, neužlies krauju, nepaslėps po raudona maršką. Ji gyva — gyvųjų širdyse.

Kelio ieškant

Justinas Lelešius gimė 1919 m. dorų ir darbščių Suvalkijos ūkininkų šeimoje netoli Marijampolės, Sasnavos valsčiuje, Navasdu kaime. Religingų tė-

Kun. ZIGMAS NECIUNSKAS - ELYTE, Lietuvos partizanų vado VANA- GO — ADOLFO RAMANAUSKO ryšininkas. Kalėjo Sibiro lageriuose, mirė grįžęs Lietuvon

vų auklėjami, keturi sūnūs augo krikščionybės idealų šviesoje. Justinas buvo gyvas, judrus, žvalus berniukas. Tokį jį prisimena vaikystės ir gimnazijos draugai (Juozas Bartuška ir kt.). Vaikinas daug skaitė. Neapsiribojęs mokykliniais vadovėliais, gilinosi į antikos filosofų veikalus, studijavo Maceionius raštus. Buvo imlaus proto. Suprato, kad visa mūsų tautos praeitis, istorija, kultūra ir švietimas yra paženklinoti religijos ženklai.

Du tikslai nulėmė Justino gyvenimo kelio pasirinkimą: didysis jo gyvenimo kompasas — meilė Dievui ir troškimas būti kuo naudingesniu Tėvynei. Artėjo pasaulinio gaisro — karo metai, o gerų kunigų Lietuvoje dar vis truko. Berniuko sieloje bren-do dvasinis pašaukimas. Polinkis bendrauti su žmonėmis išryškino jo pedagoginius sugebėjimus, kurie labai pavertė katekizuo-jant vaikus.

1938 m. Justinas Lelešius įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją. Jaunasis klierikas daug bendravo su apylinkių kunigais. Ypač didelis jo draugas buvo Antanas Mieladžys.

(Bus daugiau)

Marijampolės ir Kazlų Rūdos tautiečių vakaronė Mokytojų namų kieme Vilniuje

Nuotr. Alf. Laučkos

Putinas vokiškai

Alfredas Franckaitis (Alfred Franzkeit), gyvenantis Vokietijoje, išvertė į vokiečių kalbą ir išleido Mykolaičio-Putino lyrikos rinktinę. Knogos viršelis – tautinė trispalvė, ar ne dvejus metus kone kasdieną regėta Vakarų pasaulio televizijos programose bei spaudoje, Lietuvai siekiant laisvės.

Ivado vietoje („Anstelle eines Vorworts“) A. Franckaitis pateikia mums savo paties parašytą eilėrašį – Putino kūrybos ir asmens charakteristiką. Reikšminga, kad eilėrašio parašymo data yra vasario 16 diena (1991 metais). Ir trispalvis knogos viršelis, ir įvado data rodo, kad Franckaičio užsiangažavimas yra daugiau nei tik literatūrinis; jis yra ir sąmoningai politinis, o, jei nori, tautinis, reiškiantis lojalumą, prisirišimą, meilę Lietuvai.

Apie Alfredą Franckaitį jau buvo „Tėviškės žibuoriuose“ rašyta 1991.11.26. Tame straipsnyje išvardytos trys Franckaičio į vokiečių kalbą išverstos knygos, būtent S. Sužiedėlio „Šventasis Kazimieras“, Antano Baranausko „Anykščių šilelis“ ir Maironio lyrikos leidinys.

Taigi Franckaitis yra pavėntęs nemaža laiko ir savo talento supažindinti literatūra besidominti vokiečių visuomenę su buvusios Vokietijos kaimynais – lietuviais.

Į daugiau kaip šimto puslapių knygą Franckaitis sutalpino 59 Putino eilėraščių vertimus. Tituliname puslapyje vertėjas savo triušą pavadina „Nachdichtung“, vokiečių kalboje poetiškai skambančiu žodžiu. O lietuviškai jis artimiausiai atitinka laisvojo vertimo prasmę. Laisvas vertimas, prireikus, leidžia daugiau dėmesio skirti poetiškai reikšmei, atsikant ar tai pažodinis prasmės, ar metro tapatumo. Tai betgi nesako, kad Franckaitis nebandytų, kiek įmanoma, laikytis visų originalaus eilėrašio savybių, tik kad kalbinių skirtumų užtvaros kartais to padaryti neleidžia. Pagaliau ne kiekvienas eilėraščių iš viso įmanomas išversti.

Be jokių tikrų paaiškinimų ar bent išlygų visa medžiaga suskirstoma į penkis apylygių skyrius, nesilaikant kokios aiškos klasifikacijos. Tie skyriai (išvertus iš vokiečių kalbos): „Beržas, mielas beržas“, „Laimink mane“, „Is auksinių apvadu“, „Saulėlydis“ ir „Šviesos išblėso“. Galima būtų teigti, kad kiekvieno skyriaus eilėraščių jungia emocinė ar poetinė mintis, ar vaizdinis pasaulis. Toks skirstymas lyg ir pusiau apčiuopiamas, bet nevisai.

Putinas – vienas didžiųjų lietuvių poetų, laiko tėkmėje įvairiai poeziją interpretavęs ir perteikęs. Šalia lietuviškosios, dažnai naudojio pilnai įsisavintą ir pasaulinę tematiką. Jame esama ir romantiškojo laikotarpio, ir simbolizmo, ir tai, ką šiandien vadintume neornamentuota poezija. Jis aprėpia platų lietuvių literatūros kitimo tarpsnį, nuolat siekęs sąlyčio su Europos Vakarais ir sąmoningai bandęs Vakarų kultūros bruožų įskiepyti ir lietuviškai. Jis parašė pirmąjį (modernų) romaną lietuvių literatūrai. Jis taipgi parašė pirmąją plačiai var-

Poetas ALFREDAS FRANCKAITIS

totą vakarietišką metodiką bei metodologiją paremtą lietuvių literatūros konspekcinę knygą. O ką bekalbėti apie jo nenulstamą rūpestį literatūros plėtotę, jo pedagoginį darbą. Pažįstas Putino šakotumą, Franckaitis savąja knyga ne nepretenduoja į Putino poezijos perteikimo pilnatvę. Atvirkščiai, paskutiniame knygos puslapyje jis aiškiai pabrėžia sąmoningai apsiribojęs; esą pateiktas rinkinys – grynai vertėjo asmenine nuovoka atrinktas, kad pradžiungintų skaitytoją, įdiegtų jam norą ir plačiau Putino susidomėti (...zum „Anschmecken“, zum „Kennenlernen“, zum: weiter nach ihm fragen!).

Franckaičio knygos pasirodymas susilaukė Lietuvoje šilto atgarsio. Jis pats lankėsi Lietuvoje ir buvo mūsų kultūrininkų iškilmingai sutiktas, priimtas narių į Lietuvos rašytojų sąjungą. Literatūrologė ir dailėtyrininkė (1986 metų T. L. enciklopedijos žiniomis) Irena Kostkevičiūtė įtikinamai aprašė (šių metų „Lit. ir mene“, 5 nr.) vertimų reikšmę lietuvių kultūrai apamai bei A. Franckaičio pastangą specifiskai.

Kokio lygmens yra Franckaičio vertimai? Į šį klausimą geriausiai galėtų atsakyti germanistas ir poetas. Poezijos mylėtojai vertimo tekstas sukelia malonų įspūdį. Tiesa, vietomis lyg ir neperduotas Putino subtilumas, bet neišgalint spręsti visų vokiečių kalbos išsiskakymo galimybių (nekalbant apie semantines – kultūrinės abiejų kalbų skirtis) neįmanoma teigti, kad, štai, vienoje ar kitoje vietoje būtų buvę įmanoma ir tiksliau perteikti originalą.

Paimkime „Rūpintojėlio“ (kiekvienam mūsų jau iš vaikystės žinomą eilėrašį), pirmojo posmo ketvirtąjį eilutę, vokiškai versta:

So herzbewegend glaezen, lieber Heiland.

„Heiland“, lietuviškai – Išganytojas. Bet pas Putiną ši eilutė kitaip surašyta. Ji siekia (kaip sakytų I. Kostkevičiūtė) „lietuvių poetinės tradicijos archetipą“:

Taip spindi, net graudu, Dievuli mano.

Kitaip tariant, šioje eilutėje atsišaukia, sakymė, ir Baranauskas, ir Vienažindys, ir liaudies dainų motyvai.

Ši viena eilutė – tik pavyzdys.

VLADAS ŠALTMIRAS

O pirmoji eilėrašio eilutė (Dievuli mano, kas per šviesios naktys) vokiškai:

Du lieber Gott, wie hell sind die-Nächte.

Lietuviškai Dievuliui vokiečių kalboje nėra mažybino (ir būdingo, tikro, semantinio) atitikmens. A. Franckaitis panaudoja geriausią galimybę. Štai su kokiais sunkumais vertėjas kartais priverstas galytės.

Įtikinamai išverstas ir unikalus Putino eilėraščių, retas savo giedrumu, žaviu skambumu, „Tegu tave dievai“.

Laukuos šalna. Šarmotasi rytas Jau tuoj ir mano tava šilpdamas nubarstys

Geltonu gintaru ir baltu sidabru... Kad būtų širdy ramu, o akyse skaidru...

Verčia Franckaitis:

Und draussen friert's. Der weisssereifte Ost

Hat bald auch meinen Weg so pfliffig-fein bemost

Mit gelbem Bernstein und mit weissem Silber...

So wird's den Augen hell und tief im Herzen stiller...

Geru, įtikinamų vertimų knygoje apstu, o apie mažiau vykusius vertėjas tikriausiai ir pats žino.

Idomu ar Alfredas Franckaitis ketina sudaryti dabartinės lietuvių poezijos antologiją, kad ir po eilėraščių kiekvieno autoriaus? Tokiam darbiui jis nešiojasi savyje visus duomenis. Vykusiai atranka galėtų sudominti vokiečių poezijos mylėtojus (mėgėjus ir profesionalus) savo plačia įvairove, sodriu bendražmogišku turiniu, dramatiiniu lietuviško likimo įspaudu bei aukštu poetiniu lygmeniu.

Alfred Franzkeit, AUS DER LYRIK DES LITAUISCHEN DICTERS VINCAS MYKOLAITS PUTINAS. Herausgeber: Alfred Franzkeit, In den Wiese 3, D-2839 Wehrbleck. Druck: Gerhard Rautenberg, 1991.

Atsiųsta paminėti

IX IŠEIVIJOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTE. Ninth Lithuanian Folk Dance Festival. Celebration of Freedom 1992. Rosemont, Illinois. 180 psl. Leidinys didžiojo formato su daugybe nuotraukų. Redaktorė – Danutė Bindokienė, dailininkas – Petras Aleksa, techninis redaktorius – Jonas Kuprys. Leidėjas – JAV ir Kanados lietuvių bendruomenės. „Draugo“ spaustuve.

Šokėjai iš Kanados, pasiruošę jungtis į milžinišką tautinių šokių šūkuri IX-toje Išeivijos tautinių šokių šventėje Čikagoje

Diplominis darbas apie Lietuvą

Marianna Bach „Litauens Kampf um Freiheit“ – Lietuvos laisvės kovos Miuncheno universitete

KAZYS BARONAS, Vokietija

Narsi mūsų tautos laisvės kova (Lietuva – laisvės žibuorių nėsėja Europoje!) rado atgarsį ne tik plačioje žiniasklaidoje, politiniame pasaulio forume, bet ir jaunuomenės tarpe, ypač studentijoje. Tai rodė didelis vokiškos „ELTA-Pressedienst“ pareikalavimas – prašymas ne tik iš įtakingų Vokietijos politinių asmenų, bet ir aukštųjų mokyklų bibliotekų.

Siuntinėję ELTA Miuncheno un-to bibliotekai bei gražiam studentų būriui, jų tarpe 1960 m. Bavarijoje gimusiai Mariannai Bach. Baigusi gimnaziją ji studijavo vieninteliame Vokietijos katalikų Eichstaetto un-te, kur 1983 m. gavo tikybės mokytojos diplomą. Nepasitenkinusi bavarietė vienu diplomu – panūdė siekti magistrės laipsnio Miuncheno un-to politinių ir socialinių mokslų fakultete. Jį baigė sėkmingai, parašydama 143 psl. diplominį darbą „Lietuvos laisvės kova – sovietinės Lietuvos respublikos laisvės siekiai istorinės revoliucijos fone ir demokratinį socializmą“.

Autorė savo darbą suskirstė į tris dalis. Pradžioje ji trumpai apžvelgė Lietuvos istoriją, valstybės įsteigimą, didžiąją kunigaikštystę, Lietuvos-Lenkijos sąjungą ir valstybės žlugimą, jos atstatymą po I D. karą. Neužmiršo ji Lietuvos vidaus politikos, Klaipėdos krašto bei Vilniaus klausimų. Jiems autorė paskyrė 17 psl. Seka Stalino-Hitlerio sutartis, laisvės netekimas, sovietizacija, masiniai trėmimai. Nepaisant komunistinės spaudos, pasigirsta „laisvę Lietuvai“ balsai, susideginamas Romo Kalantos. Sunku buvo Maskvai išlaikyti lietuvių tautą pačiuose: kelias lietuvių tautą, organizuojasi „Sąjūdis“, V. Landsbergio kova už laisvą Lietuvą, susikirtimas su K. Prunskiene. Visa tai aprašo antrąjoje dalyje, priskiria prie jos Lietuvos kompartiją, Algirdą Brazauską, konfrontaciją su „Sąjūdžiu“ bei M. Gorbačiovo viešnagę Vilniuje (įdėtas jo dialogas

su darbininku, reikalaujančiu nepriklausomybės Lietuvai), M. Gorbačiovo mažumų politiką. Toliau M. Bach chronologine tvarka aprašo tolimesnius Lietuvos įvykius: Lietuvos-Maskvos nervų karas, ūkinė blokada, žudynės, Vakarų pasaulio pažūra ir Lietuvos laisvės siekis bei galutinis laimėjimas – pripažinimas Lietuvos nepriklausoma valstybe.

Vokietė savo darbui panaudojo gan plačią literatūrą – „Acta Baltica“, Graw Ansgar knygą (nelabai kruopščiai parašyta!), J. Grotzky, prof. M. Hellmann'o trumpą Lietuvos istoriją, J. Ehretą, Sudūvį, L. Klemens ir kt. leidinius. Labai stropiai surinktos spaudos ištraukos apie Lietuvą, jų tarpe ir „ELTA-Pressedienst" informacijos.

Įvadė autorė panaudoja Maironio eilėrašį, versta A. Franzkeit, o 141 psl. eilėrašį „Antai pažvelki tai Vilniaus mūrai“...

Diplominis darbas baigiamas šaltinių nuorodom, iš „ELTA-Pressedienst" paimta pasirašyta sutartimi tarp Rusijos ir Lietuvos (pasirašė V. Landsbergis ir B. Jelcinas). Pridėti trys žemėlapiai iš prof. dr. M. Hellmann'o „Grundzuge der Geschichte Litauens, (Darmstadt, 1990) ir dviem iš „Frankfurter Allgemeine Zeitung" dienraščio, (1991, VIII. 28, 1991. IX. 7).

Vokietė MARIANNA BACH, parašiusi diplominį darbą apie Lietuvą Miuncheno universitete

Mirė lietuvių bičiulis

1992 m. liepos 12 d. Miunchene mirė baltiečių bičiulis, baltiečių dr. jos Vokietijoje garbės narys prof. dr. Manfred Hellmann. Velionis yra daugelio lietuvių, latvių, estų klausimais parašytų leidinių autorius, nuolatinis vokiškos „Elta-Pressedienst" bendradarbis.

Paskutinis jo laiškas pasiekė mane 1991 m., kai prašiau parašyti vedamąjį Lietuvos nepriklausomybės gyvenimu. Jis parašė „Grundzuge der Geschichte Litauens" (Darmstadt, 1966 m.). Daug leidinių skyrė savo gimtajai Latvijai, jos santykiams su vokiečių ordinu ir kt.

Prof. dr. Manfred Hellmann gimė 1912 m. Rygoje. Nuo 1952 m. – Freiburgo un-to docentas. 1938 m. Karaliaučiaus un-te už darbą „Die preussische Herrschaft Taurrogen in Litauen (1690-1793)“ gavo daktaro laipsnį. Be to, išspausdino „Die Deutschen in Litauen, (Die litauische Nationalbewegung 19 und 20 Jahr in kt. (LE VIII t., 182 psl.). K. B.

Prof. dr. Manfred Hellmann gimė 1912 m. Rygoje. Nuo 1952 m. – Freiburgo un-to docentas. 1938 m. Karaliaučiaus un-te už darbą „Die preussische Herrschaft Taurrogen in Litauen (1690-1793)“ gavo daktaro laipsnį. Be to, išspausdino „Die Deutschen in Litauen, (Die litauische Nationalbewegung 19 und 20 Jahr in kt. (LE VIII t., 182 psl.). K. B.

Paskutinis jo laiškas pasiekė mane 1991 m., kai prašiau parašyti vedamąjį Lietuvos nepriklausomybės gyvenimu. Jis parašė „Grundzuge der Geschichte Litauens" (Darmstadt, 1966 m.). Daug leidinių skyrė savo gimtajai Latvijai, jos santykiams su vokiečių ordinu ir kt.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių dailės muziejus Lemonte prie Čikagos surengė birželio 6 d. atidarytą parodą „Langai“, jai panaudodamas dviejų menininkų kūrinius. Vilnietei dail. Viktorijai Daniliauskaitei atstovavo Lietuvos šventovių vitarų popieriuje sukurti miniatiūriniai reljefai, fotografui Algimantui Keziui – meniška atliktos JAV pastatų langų nuotraukos. Atidarymo dalyvius su kita muziejuje veikiančia paroda supažindino Arvydo Rencenio vaizdažuostė „Vilniaus grafika ir akvarelė“.

Lietuvių tautos praeities kančias atskleidė šią vasarą Čikagiečiams Balzeco lietuvių kultūros muziejiaus fotogalerijoje surengta Raimundo Urbakavičiaus nuotraukų paroda „Ekspedicija Igar-kon“. Su kitais jos dalyviais jis ten lankėsi 1988 m., kai Igar-kon stovykloje buvo likę barakų griuvėsiai, lietuvių Sibiro tremtinių kapinės su išvartais kryžiais. Jų tik dalelę nufotografavo R. Urbakavičius. Šioje stovykloje Stalino laikais kentėjo tūkstančiai tremtinių iš Lietuvos. Jų daug yra senosiose kapinėse, o keli tebegyvena lietuvių miesteliu pavadintose stovyklos liekanose.

Tautodailininkas Povilas Tamulionis, svečias iš Lietuvos, kovo mėnesį medžio drožinių bei skulptūrų parodas surengęs Čikagos ir Lemonto lietuviams, gegužės 23-25 d.d. išjungė į tarptautinį liaudies festivalį „Folklife Festival“ Vašingtono valstybės Seattle mieste. Ten jį pakvietė Jūratė Mažeikaitė-Harrison su kitais vietiniais lietuviams. Dviejų dienų vadinamą liaudies skulptūrų P. Tamulionį savo paviljone priglaudė skandinavų kilmės amerikietiška institucija „Nordic Heritage Museum“. Parodoms Čikagoje jis buvo atsivežęs pusantro šimto skulptūrėlių ir didesnį skulptūrų, o festivalin nusivėžė tik 15 čikagiečių jau rodytų kūrinių ir kelis nebaigtus darbus. Viešai atliktas tų darbų užbaigimas festivalio lankytojų supažindino su medžio drožyba. Ilgesniam laikui Čikagon atvykusį P. Tamulionį globoja Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirm. dr. Jonas Račkauskas.

Sol. Sofijos Pusdešrytės-Adomaitienės, Kauno ir Vilniaus operose dainavusio mezzosoprano, amžiaus aštuoniasdešimties gegužės 17 d. buvo paminėtas giminių ir bičiulių pobūvyje Tautiniuose lietuvių namuose Čikagoje. Sukaktuvinė, 1936 m. baigusi Vytauto Didžiojo universitetą tiesių fakultetą, dainavimo studijas Kauno konservatorijoje baigė tik 1941 m. Tais metais ji debiutavo Amneris vaidmeniu G. Verdžio operoje „Aida“. Jos trumpą kelią Lietuvos operoje nutraukė išvykimas iš Lietuvos 1944 m. Pobūvyje dalyvavo sol. Arnoldas Vokietaitis. Atsiminimais dalijosi Miuncheno konservatorijai 1948 m. baigusi sol. Prudencija Navickaitė-Bičkienė, lyrinis sopranas. Pobūvyje dalyvavimas buvo pagrotas sukaktuvinėms įdainavimų įrašas su vienu jos ir P. Bičkienės atlikto duetu.

Kultūros židinyje Brukljne birželio 13 d. suauktame Niujorko gyvenančių buvusių sedičių susirinkime prisiminta 1921 m. darba pradėjusi Sedos vidurinė mokykla. 1961 m. ji buvo perkelta į naują keturių aukštų pastatą šiame Mažeikių rajono miestelyje ir dabar yra tapusi pilną gimnazijos kursą apimančia vidurinė mokykla. Niujorko tebegyvena mokslą Sedos senosios vidurinės mokyklos 1921 m. pradėjusi Aleksandra Žukienė. Mokyklos lankymo nuotraukų buvusių sedičių susirinkimam atsiėdę Jadvaga Butkeviciūtė-Vebeliūnienė. Tada paaiškėjo, kad Sedos vidurinę mokyklą yra baigęs karo liepsnose 1944 m. spalio 7 d. tragiškai žuvęs poetas Vytautas Mačernis. Jos auklėtiniai iš-eivijoje yra poetas kun. Leonardas Andriekus, OFM, susirinkimo dalyviams skaitęs tris eilėraščius iš savo naujosios poezijos rinkinio, dail. Paulius Augustas (1909-1960), rašytojas ir žurnalistas Paulius Jurkus. Lietuvoje Sedos vidurinės mokyklos septyniadesimtmetis buvo paminėtas pernai. Vienerius metus pavėlavę niujorkiečiai savo susirinkime nutarė išleisti Sedos vidurinei mokyklai skirtą almanachinio pobūdžio prisiminimų knygą. Medžiagą surinks ir leidinį paruoš P. Jurkus su kun. L. Andriekumi, OFM.

Naujoji Šiaulių dailės galerija darbą pradėjo tarptautine jaunųjų dailininkų ir fotografų tapybos, skulptūros, meninių nuotraukų paroda „Menas be sienų“. Bendra paroda buvo surengta dany iniciatyva, jai išjungus vokiečiams, Lietuvos atstovams Sauliui Kruopiui, Vytautui Mikšioniui ir Sauliui Mažyliui. Danijai atstovavo Karsten Juncher, Vokietijai – Barbara Schober. Šiauliuose ši paroda veikė iki gegužės pabaigos, o iš ten buvo perkelta Pavežėn ir Vilniui.

Steponą Kairį, Lietuvos nepriklausomybės akto signatarą, žymųjį lietuvių socialdemokratų veikėją, pirmąjį VLIKo valdybos pirmininką, specialiu stogastulpiu pagerbė užnūvėžiečiai, kirkiečiai ir anykštėnai, š. m. gegužės 31 d. susirinkę į Marijos Taikos karalienės atlaides mažoje Užnūvėžių kaimo šventovėje. Mat jis yra jų krašto sūnus, gimęs 1879 m. sausio 3 d. Užnūvėžiuose, dabartiniame Anykščių rajone, miręs Niujorko 1964 m. gruodžio 16 d. Anykštėno tautodailininko Jono Tvardausko išdrožtas ažuolinis stogastulpis buvo pastatytas ir atidengtas buvusioje Kairių sodyboje. Apie išvejoję mirusį Lietuvos politiką, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius kalbėjo muziejininkas Vytautas Balčiūnas ir istorikas Antanas Verbitas. Buvo prisiminti išvejoję išleistos jo atsiminimų knygos „Lietuva budo“ (1957). „Taut, Lietuva“ (1964), skaitomos jų ištraukos apie gimtąjį Užnūvėžių kaimą. Istorijos mokytojas Saulius Nefas jau 1989 m. vasario 16 d. savo rašiniu „Anykštėnas – Lietuvos tarybos narys“ priminė žymųjį šio krašto politiką, kovojusį už Lietuvos laisvę. Jo atminimas dabar įamžintas stogastulpiu vėl nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje.

Žemaičio Simono Daukanto, Lietuvos istoriko ir lietuvių tautos švietėjo, gimimo 200 metų sukaktis bus paminėta 1993 m. spalio 28 d. Visais minėjimo renginiais rūpinasi kultūros ir švietimo ministerijos sudaryta komisija. Žemaičių draugija dar šiemet Varniuose surengs pirmąją S. Daukanto atminimo konferenciją. 1993 m. Vilniuje įvyks konferencija „Daukantas ir Vilniaus universitetas“, gimimo sukaktį skirta konferencija ir jubiliejinis vakaras. Bus pradėti leisti akademiniai S. Daukanto raštai, į pirmąjį tomą įjungus „Didįjį lenkų lietuvių kalbų žodyną“. Numatyta išleisti ir S. Daukanto rinktinę vaikams, jam skirtų straipsnių ir studijų rinkinį. Atskirai minėtinas dviejų Lietuvos istorikų – Simono Daukanto (1793-1864) ir Teodoro Narbuto (1784-1864) epistolarinio (laiškų formos) palikimo išleidimas. Paminklas S. Daukantui bus pastatytas Lenkijoje prie jo gimtojo Kalvių kaimo, o jo gyventos vietos Vilniuje, Rygoje, Petrapilyje (dabartinė St. Peterburgas) bus pažymėtos memorialinėmis lentomis.

Nuolatinę dail. Prano Domšaičio (1880-1965) kūrinių parodą surengė Klaipėdos paveikslų galerija. Jis gimė Mažojoje Lietuvoje, mirė Pietų Afrikos respublikoje. Velionis buvo baigęs Karaliaučiaus dailės akademiją, pasižymėjęs ekspresionistinis tapybos darbais. Juos pasmerkė ir tokių dailininkų kūrinius 1935 m. iš Vokietijos meno galerijų pašalinę naciai. Dail. P. Domšaitis save laikė lietuviu. 1920 m. buvo gavęs Lietuvos pilietybę, turėjo jos užsienio pasą lietuviška pavarde. Savo kūrinius iki 1938 m. pasirašydavo vokiška versija – Franz Domsehit, vėliau – lietuvišku vardu ir pavarde. Kelis kartus lankėsi nepriklausomoje Lietuvoje, domėjosi jos liaudies menu. Nuo 1949 m. gyveno P. Afrikoje, kur jo olandų kilmės dainininkė žmona buvo gavusi deštytojos darbą Cape Town konservatorijoje. Iš našlės A. Domšaitienės, jau persikėlusios į Havajus, JAV lietuvių fondas nupirko apie 750 dail. P. Domšaičio kūrinių Lietuvių dailiojo meno institutui Čikagoje. Tas institutas su M. K. Čiurlionio meno galerija ir Lietuvių tautodailės instituto Čikagos skyriumi yra įsteigęs Lietuvių dailės muziejų Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Nuolatinė dail. Prano Domšaičio parodai Klaipėdos paveikslų galerijoje iš Lemonto buvo gauta apie 180 Lietuvai padovanotų kūrinių – tapybos darbų, pastelių ir piešinių.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.75%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 4.75%	nuo 8.75%
1 metų term. indėlius 4.75%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.00%	nuo 8.75%
3 metų term. indėlius 5.25%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.50%	Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-met. palūk. 5.00%	1 metų 7.00%
2 metų GIC-met. palūk. 5.50%	2 metų 7.50%
3 metų GIC-met. palūk. 6.25%	3 metų 8.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP 4.00%	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 5.00%	1, 2 ir 3 metų 6.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 5.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.00%	
Taupomąją sąskaitą 3.75%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.50%	
Kasd. pal. čekių sąsk.iki. 2.00%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliučių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias) sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS
PATARNAUJU
JAU 10 METŲ.
Skambinkite
tel. 232-9000

RE/MAX
Professionals Inc.
An Independent Member Broker

1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8Y 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• [VAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS [NAMUS]
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos
skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga
Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866
Namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Lietuvos olimpiečiai krepšininkai džiaugiasi laimėjimu prieš buvusius okupantus. Juos paklūpėdžius 82:78, buvo laimėtas Lietuvos bronzos medalis. Pasitenkinimui nebuvo ribų. Jie mėto į orą savo vyr. trenerį Vladą Garastą

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Kelias į olimpiadą...

Po ilgų okupacijų, kurios metu gimė, augo ir, neradami kito kelio, sėmėsi sovietinės "kultūros" Lietuvos sportininkai 1992 m. dalyvavo Žiemos olimpiadoje Albertvilyje ir pastaruoju metu XXV-se vasaros olimpinėse žaidynėse Barcelonoje jau kaip nepriklausomos Lietuvos atstovai. Trumpas pasirodymas laikas ir kiti organizaciniai, finansiniai reikalai kelė rūpestį. Jie buvo nugalėti, ir pirmieji krepšininkai pradėjo kelią į olimpinės žaidynės.

Anksčiau buvo rašyta apie Tarpautinio olimpinio komiteto (IOC) nustatytas taisykles, kiek valstybių bus priimama į Barceloną, kiek iš kiekvieno kontinento ir t.t. Labai griežtas buvo IOC sprendimas Lietuvai, kuri norėjo į olimpinę rinktinę įtraukti užsienio lietuvius: R. Šimkų, Č. Aleksiną ir G. Rautiną. Nepaisant, kad Lietuva šioms

krepšininkams buvo suteikusi pilietybę, pagal IOC jie turėjo būti išgyvenę krašte paskutinius dvejus metus. Taip jų prijungti nepavyko prie Lietuvos rinktinės.

Pareišusių norą dalyvauti olimpiados krepšinyje iš Europos buvo 26 valstybės. Tik keturioms duota teisė. 1992 m. birželio 22 d. pradžioje Europos valstybių atrankos turnyras net keturiose grupėse. Lietuvai nebuvo sunkumų savo grupėje laimėti pirmą vietą. Ji nugalėjo Angliją 87:71, Olandiją 100:75, Vengriją 120:57, Estiją 100:70, Rusiją-NVS 116:79. Vėliau pirmųjų dviejų vietų laimėtojai buvo perkelti į kitą (8 komandų) turnyrą, kuriame pirmosios keturių vietų laimėtojos buvo pripažintos Europos leidžiamam kontinentui. Čia Lietuva vėl laimėjo prieš visus priešininkus: Kroatiją 99:89, Izraelį 95:85, Vokietiją 100:84, Čekoslovakiją 80:73, Slovėniją 90:73 ir Italiją 100:87, o su NVS komanda, po anos triuškinančios pergalės, nebereikėjo žaisti. Lietuva, neoficialus Europos meistras, išvyko į Barceloną kaip pirmoji kontinento komanda. Greta su ja išsikovojo teisę Kroatija, NVS ir Vokietija.

Amerikos zonų keturias leistinas vietas į olimpiadą išsikovojo JAV, Venezuela, Brazilija ir Puerto Riko. Okeanijos zonoje atstovavo Australija; Azijos – Kinija ir Afrikos – Angola. Ispanija, šeimininkė, teisę gavo išimtinai. Taip buvo priimta 12 pasaulio rinkinių.

Burtai Barcelonoje Lietuvai lėmė žaisti B grupėje: Lietuva, Kinija, Venezuela, Puerto Riko, Australija ir NVS. A grupę sudarė: JAV, Angola, Kroatija, Brazilija, Vokietija ir Ispanija.

Lietuva pirmas tris rungtynes sužaidė be prieštaičių, laimėdama prieš Kiniją 112:75, Venezuelą 87:79 ir Puerto Riko 104:91. Ketvirtosios prieš NVS baigėsi pralaimėjimu 92:80... ir be reikalo. Vienu metu žaidimas vestas net 19 taškų persvara... nebeišlaikyti ir rungtynės "prakištos". Kodėl taip atsitiko? Galima įvairiai komentuoti. Didžiausia bėda, neturėta tinkamo lygio pakaitų. Marčulionis ir Sabonius žaisti 40 min. nepakeistiems buvo per sunku... Kita, buvo per daug pasitikėta pranašumu prieš rusus, o pats blogiausias dalykas – tai pasimetimas, panika ir pykis.

Šią nuotrauką išidėjo JAV dienraštis "The Boston Globe" 1992.VII.31, plačiai aprašęs Lietuvos krepšinio komandą, grėsmingą JAV komandai Barcelonos olimpiadoje. Nuotraukoje – Arvydas Sabonis kovoje su Venezuelos krepšinio komanda

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

BVL ELECTRICAL ENGINEERING
Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS (RENGIMUS)

Skambinti Ytui tel. 533-0923 arba (page) 237-2121, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvilės apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

tis. Šitaip žaidžiant, nieko negalima tikėtis geresnio... Buvo pamoka, kuri Lietuvai kainavo sidabro medaliu.

Paskutinės po grupio rungtynės Lietuva laimėjo prieš Australiją 98:87 ir lentelėje su rusais atstovavo 8 taškų lygiosiomis (jie paskutinės rungtynės pralaimėjo Puerto Rikui). Galutinis teisėjų nuosprendis Lietuvai buvo į antrosios vietos poziciją. Ketvirtfinalių ir medalių siekiančiose varžybose Lietuva atsidūrė blogoje padėtyje. Laimėjus prieš Braziliją 114:96, sekančias rungtynes, jau pusfinaliuose turėjo žaisti prieš JAV-bes. Šias rungtynes pralaimėjo atsidūrė bronzos medalio varžybose su NVS žaidėjais (jie pusfinaliuose pralaimėjo Kroatijai 75:74). Taip ir olimpinės medalio varžybos baigėsi: JAV – Kroatija 117:85, Lietuva – Rusija 82:78. Amerika – auksas, Kroatija – sidabras ir Lietuva – bronzas.

Aukso medalis

Romas Ubartas Barcelonoje, nusiviedęs diską 65.12 m, Lietuvai laimėjo aukso medalį. 1988 m. Seule jis buvo antrasis ir iš ten grįžo su sidabro medaliu. Geriausia jo pasekmė – 70 m 6 cm buvo pasiekta Lietuvoje 1989 m. 1991 m. jis buvo tarptautinių lengvosios atletikos varžybų – Grand Prix serijos laimėtojas.

Olimpinės ugnies nešėjas

Vilniaus "S. Neries" antrosios viđurinės mokyklos dešimtokas, keturiolikmetis Vytautas Kaikaris, bendraamžių tarpe laimėjęs konkursą ir "Coca Cola" finansuojamą kelionę į Ispaniją, dalyvaavo olimpinės ugnies nešime. Jis tarp Valjadolido ir Segovijos miestų 500 m distanciją nešė olimpinį deglį, kurio estafetę Ispanijos keliais birželio mėnesį pradėjo IOC prezidentas markizis J. A. Samaranchas. V. Kaikariui buvo įteiktas LTOK medalis. Sig. K.

VYTAUTAS KAIKARIS, kuriam laimė švystelėjo būti vienu iš olimpinės ugnies nešėjų, apdovanotas LTOK medaliu

Šaudytojų žinios

ŠALFAS-gos "Trap" šaudymo pirmenybių, praverstų 1992 m. gegužės 23 d. Hamiltono lietuvių medžiotų ir žūklautojų klubo Giedraitis šaudykloje, varžybinės pasekmės: 16 yd. klasė A – A. Šimkevičius, 98x100 – I vietą, A. Švilas, 93 – II v., J. Mačionis, 91 – III v. 16 yd. klasė B – G. Martišius, 76 – I v., P. Armonas, 69 – II v., P. Zubas, 59 – III v. Išlyginami: A. Šimkevičius, 44x50 – I v., J. Stankus, 44 – II v., B. Savickas, 40 – III v. Dvigubi: A. Šimkevičius, 39-25x2 – I v., J. Mačionis, 32 – II v., A. Švilas, 31 – III v. 1992 m. čempionas – A. Šimkevičius, 181x200, A. Švilas – 159 ir J. Mačionis – 159.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų studijų dienos įvyks 1992 m. rugsėjo 4-7 d.d. Dainavoje, Michigan. Studijų dienose vyks įvairi dienos ir vakaro programa. Pagrindinis programos dėmesys bus skiriamas dvasinio atgimimo Lietuvoje klausimui. Kviečiame registruotis pas Lidiją Ringienę, 50 Carriage Trail, Palos Heights, IL 60463, USA. Tel. (708) 361-2557.

Skautų veikla

Užsibaigę sėkmingą dviejų savaitių skautų-čių stovyklą "Romuvoje", ir jos dalyviai išsiskirstė į namus. Pirmą savaitę "Mes esam Romovus" vaikai" palapinėse ir nameliuose gyveno 164, o antrą savaitę – 152 skautai-tės. Iš viso registratorė v.s. D. Keršienė užregistravo 228 asmenis. Vartuvėje pirmą savaitę dirbo 7, o antrą – 6 šeimininkės. Maistas buvo skanus. Laužai liepsnojosi kiekvieną vakarą, aidėjo dainos ir šūkiai. Laužavedės pareigas atliko vyr. skautė Inga Pivorūtė. Stovykloje be plačios programos buvo skautų vyčių, vyr. skautių, jūros budžių ir skautų įžodžiai. Prityrę skautai buvo išvykę trijų dienų iškylai į Algonquin parką, o jūros skautai buriavo "Lapės" ežere. Buvo paminėtas ir "Romovus" 30-metis, į kurį buvo suvažiavę daug skautininkų ir svečių iš Toronto, keletas net iš Lietuvos. Šį minėjimą apylankė ir LSS-gos Pirmios pirm. v.s. S. Miknaitis ir Seserijos V.S. v.s. B. Banaitienė. Jie padarė pranešimus iš viešnağės Lietuvoje. Mišias atnašavo Prisikėlimo parp. klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Nors dažnokai lijo tačiau stovyklautojų geros nuotaikos nepakeitė. M.

• Paremkite "Tėviškos žiburiai" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi – "TŽ" leidėjai

PARAMA
LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.75% už 90 dienų term. indėlius
4.75% už 6 mėnesių term. indėlius
4.75% už 1 m. term. indėlius
5.00% už 2 m. term. indėlius
5.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
6.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
4.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
4.00% už OHOSP (variable rate)
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės draudimas)
3.50% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 8.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų 7.00%
2 metų 7.50%
3 metų 8.25%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.75%
(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operatos).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

BALTIC CONSTRUCTION
Namų įrengimai ir pataisymai:
* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry)
* kiemų sutvarkymas (landscaping)
* priepilaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMŲ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

LEDAS REFRIGERATION
Nelikit karštyje šią vasarą!

Remontuoju, išvalau, aptarnauju visų rūšių

- Namų vėsinimo sistemas
- Language įstatomus vėsinimo aparatus
- Automobilių vėsinimo sistemas
- Šaldytuvus, šaldymo aparatus (ledaines) ir drėgmės kontroliavimo aparatus (dehumidifiers)

Specialūs "Carrier" vėsinimo aparatai langams 5000, 6000, 8000... Btu nuo \$450 (su įrengimu)
Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus.

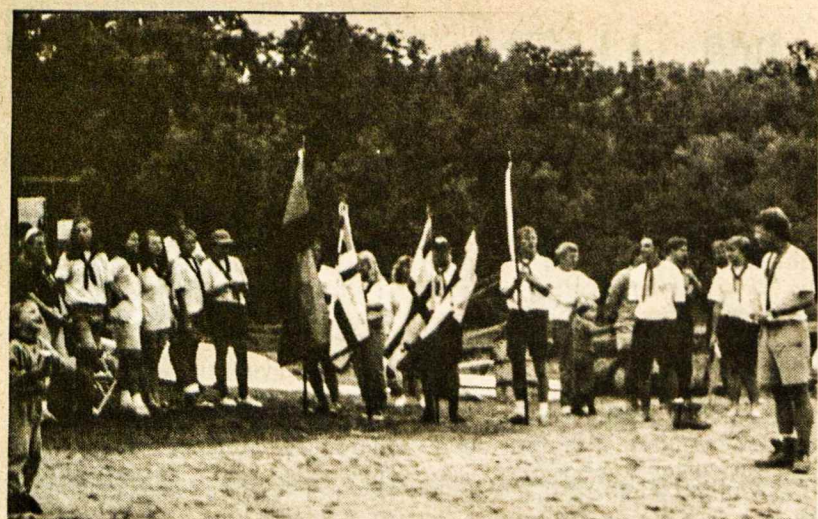
Skambinti R. Jareckui
tel. 767-8711 / 533-6310 Toronte
(Nesivaržykite palikti pavardės ir savo telefono numerio)

EURO PARCEL SERVICE
614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
- Mes palame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas iėktuvu.

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai
Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, jr., tel. 847-0881

Toronto jūrų skautai "Romuvos" priepilauko ruošiasi Jūros dienos iškilmei "Mes Romuvos vaikai" suaktyvinėje stovykloje. Dešinėje jų vadovas ps. S. Namikas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lininkai. Paštininkų unijos nariai naujo vado D. Tinglio priimtą sutartį visoje Kanadoje patvirtino 82,2%. Didžiausios opozicijos buvo susilaukta Toronte, kur sutarčiai pritarė tik 67% balsavusių unijos narių. Vietiniams Toronto paštininkų unijos vadams netgi pavyko opoziciją sutarčiai savo pastangų dėka sustiprinti Londone, Otavoje ir Vankuveryje. Unijos vadas D. Tingley palyginti tvirtai sutarties priėmimo susilaukė tik nuosaikesnių unijos narių dėka kitose Kanados vietovėse.

Vietinei metropolinio Toronto paštininkų unijai vadovauja Andre Kolompar, atkakliai kovojęs už naujosios sutarties atmetimą. Pasak jo, naujo vado D. Tinglio priimta sutartis yra strateginė klaida, nieko naujo negaunanti po pernykščio dviejų savičių streiko.

A. Kolomparui ypač nepatiko sutarties apimtis iki 1995 m. sausio mėnesio. Kurstydamas sutarties atmetimą, jis viešai aiškino, kad unijai būtų geriau sutartį priimti tik ketveriems metams. Esą 1993 m. parlamento rinkimus pralaimės ministeris pirm. B. Mulorney su savo konservatoriais. A. Kolomparo nuomone, tada Kanados paštininkų unija turės didesnę svorį, valdžion atėjus naujai vyriausybei.

A. Kolomparo pastangos sukludinti sutarties priėmimą buvo nesėkmingos – jas atmetė 82,2% visoje Kanadoje balsavusių paštininkų unijos narių. Pralaimėjęs kovą, jis dabar žada laikytis daugumos nutarimo, bet nesutinka pakeisti savo nuomonės. Jam pagrindinis unijos priešas tebėra darbdavys. Metropolinio Toronto paštininkų unija su savo vadovu A. Kolomparu turi tik 8.000 narių. V.Kst.

Nauja telefonų sistema

Rugpjūčio 6 d. Kaune pradėjo veikti nauja tarptautinė telefonų stotis, kurią pastatė "Lietuvos telekomo" ir JAV "US West International Networks" bendrovės. Nauja sistema įgaliuota automatiškai telefonu susisiekti su JAV, Britanija, Olandija, Prancūzija, Vokietija, Švedija, Austrija, Belgija, Kanada, Danija, Suomija, Italija, o vėliau ir su kitais kraštais.

Atidarant stotį, pirmasis kalbėjo Lietuvos ministeris pirmininkas A. Abišala su JAV prekybos sekretoriaus pavaduotoju R. A. Schnabel'iu. Pasikalbėjime dalyvavo ir JAV ambasadorius Lietuvoje D. Johnson.

"Lietuvos telekomo" generalinis direktorius V. Viskontas pažymėjo, kad nauja telefono sistema Lietuvoje praplės atskirų asmenų ir bendrovių kontaktus su užsienio kraštais, taipogi pakels ir ekonominę krašto gerovę. "US West International Networks" prezidentas W. Robins pasidžiaugė, kad buvo atstatyti ryšiai tarp Lietuvos ir tarptautinių susižinojimo organizacijų.

Nauja Kauno stotis palydovo EUTELSAT pagalba veiks per Daniją. Šiai šaliai buvo skirtas pagrindinis tarpininko vaidmuo jungti Lietuvą su kitais kraštais.

Kauno telefonų stotis turės 120 tarptautinio ryšio kanalų ir galės aptarnauti neribotą abonentų skaičių. Per Maskvą buvo tik 14 kanalų. 1991 m. Lietuvoje 100 žmonių buvo 24 telefonai. "Lietuvos telekomo" tikslas – 2000 metais 100 žmonių – 40 telefonų.

Lietuva jau turi ir savo tarptautinių telekomunikacijų kodą. Tarptautinė elektros ryšių sąjunga Lietuvai paskyrė kodą 370. Šiuo metu Lietuva jau dar negali vartoti. Rytų Vokietija tebevartoja savo kodą 37. Bet dar šiais metais bus pereinama prie Vakarų Vokietijos kodo 49. Su nauja sistema Lietuva atsiskirs nuo Maskvos.

Naujos sistemos kokybė žymiai geresnė negu buvusios sistemos. Bet žymiai aukštesnės ir kainos. Pvz. viena pokalbio minutė su Šiaurės Amerika kainuos 240 rublių (buvo 60 rublių), su Europos valstybėmis – 150 rublių (buvo 30 rublių).

Taip pat Vilniuje veiks kita automatinė telefonų tarpininkų.

tinė stotis. Ji statoma Lietuvos ir JAV bendrovės "Litcom". Taipogi rengiamas ir tarptautinis ryšys.

Skambinant į Lietuvą, reikia vartoti tarptautinį, krašto, miesto kodus ir vietos telefono numerį. Pvz. skambinant iš JAV į Kauną reikia vartoti šiuos numerius: 011 plius 7012 (dar veikia Lietuvos kodas) plius 7 (Kauno kodas) plius vietos telefono numerį. Skambinant iš Lietuvos į Čikagą: 8-10-1-312 plius vietos telefono numerį. Inf.

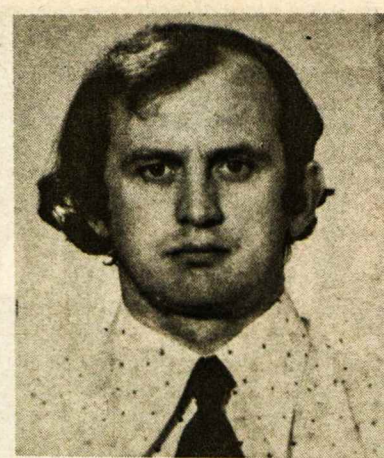

"Senosios tėvynės sirenos šaukia" – tokia antraštė 1992.VIII.1 "The Globe and Mail", dienraštis išspausdino ilgą straipsnį, kurio autorius – buvęs korespondentas Maskvoje Jeff Sallot. Jis aptaria dabartinę būklę buvusiose sovietiniuose kraštuose. Esą iš tų kraštų kilę kanadiečiai kviečiami grįžti į savo kilmės kraštus ir prisidėti prie jų ekonominio atkūrimo. Tokių žmonių Kanadoje esą du milijonai. Jie gali pasilaikyti Kanados pilietybę, gauti ar atnaujinti savo kilmės krašto pilietybę, naudotis Kanados pensijomis. Tokių savanorių iš jaunosios kartos mažai teatsiranda, bet vyresniųjų eilėse jų skaičius didėja. Kaip pavyzdį autorius mini estų šeimą Matis ir Liis Klaar iš Vankuverio. Jis – Šveicarijos draudimo bendrovės agentas – parduoda savo namą ir kraustosi į Taliną. Į savo kilmės kraštus pernai jau grįžo 200 vengrų (iš 200,000 Kanadoje), 700 lenkų šeimų (iš 600,000). Autorius cituoja gen. Lietuvos konsulo H. Lapo pareiškimą, esą sunku pavilioti Kanadoje gimusius ir pradėjusius profesinę karjerą. Jaunosios kartos profesionalai, pasak straipsnio autoriaus, mielai vyksta į savo tėvų kilmės kraštus laikinio pobūdžio darbui, jeigu moka atitinkamą kalbą. Autorius sako aplankęs "Sąjūdžio" spaudos skyrių Vilniuje ir ten radęs dirbančius jaunus amerikiečius.

PADEKA
Nuoširdžiai dėkoju visoms šeiminkėms, rengėjoms ir viešnioms už tokį gražų man suruoštą mergvakarį. Ypatingai dėkoju vyriausiosioms rengėjoms – pravedusios Jūratei Šeškutei ir Audrai Senkuvienėi už visą rūpestį.

PADEKA
Nuoširdžiai dėkoju visoms šeiminkėms, rengėjoms ir viešnioms už tokį gražų man suruoštą mergvakarį. Ypatingai dėkoju vyriausiosioms rengėjoms – pravedusios Jūratei Šeškutei ir Audrai Senkuvienėi už visą rūpestį.

PADEKA
Nuoširdžiai dėkoju visoms šeiminkėms, rengėjoms ir viešnioms už tokį gražų man suruoštą mergvakarį. Ypatingai dėkoju vyriausiosioms rengėjoms – pravedusios Jūratei Šeškutei ir Audrai Senkuvienėi už visą rūpestį.

ROMAS GIEDRA, baigęs Kalifornijos valstijos universitetą Northridge, kur mokėsi kompiuterių bei filosofijos ir gavo filosofijos bakalaurą laipsnį. Buvęs politinis kalnys 1979 m. atvyko į JAV. Buvo vienas iš pirmųjų Lietuvoje, 1961 m. bandęs su grupe draugų pabėgti lėktuvu į Švediją. Bandymas nepavyko, už tai buvo kalinamas Mordovijos lageriuose. Vėliau dalyvavo pasipriešinimo judėjime ir buvo persekiojamas KGB. Atvažiavęs į JAV, bes dalyvavo lietuviškoje veikloje, palaikė ryšį su Lietuvos patriotais. Šiuo metu dirba Los Angeles miesto mokesčių skyriuje

bendravęs su gausia žodžių. Nuoširdus aciu J. Vingelienei, G. Tarydyienei, N. Simonavičienei, G. Baltaduonienei, G. Ignaitytei, M. Kušikienei ir kitoms rengėjoms už visokeriopas pastangas ir darbą beruošiant šią malonią popietę. Visoms prisidėjusioms ypatinga padėka už tokias gražias dovanas, kurios man ir Algiiui bus naudingos ir visuomet primins tą linksmą suėjimą.

Laima Beržinytė-Šeškuvienė

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame gerbiama p. Marceli Liegieniei, gyvenančiai Wasaga Beach, Ont. Kanada, paaukojusiai Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių bendrijai 320 (kan.) dolerių tremtinių šelpinų ir 700 dolerių Sibiro kankinys Elzbietai Totoraitienės-Bosytės paminklui restauruoti bei kitų Totoraičių atminimui pažymėti.

S. Žukas,

Bendrijos pirmininkas

Paieškojimai

Jadvyga Butzienė, Beržų 1-8, Vilnius, ieško Stefanijos ir Juozapo Kevezų, gyvenusių 11 Delaware, Toronte.

Paieškomas Povilas Rubliauskas, sūnus Balio, iš Dusetų Retiškių km., anksčiau dirbęs Kanados kasyklose. Ieško sesuo Angelė. Gal jo likimą žino Jonas Vasiliauskas, gyv. Toronte, Ont. Prašau rašyti: E. Sparkienė, 4358 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60632.

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2
Weston, Ontario M9N 1J2
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonas

(staigos (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Telefonai:

Bloor ir Jane gatvių kampas

(staigos (416) 762-7393

Toronto, Ontario M6S 4W3

namų 233-0303

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas

Telefonai – (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)

- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliskai.

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

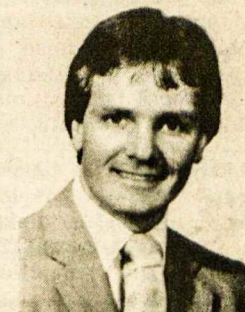
\$500.00

Remkime svarbius lietuvių projektus. Jei pirkite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų
statybos vajui arba
Kanados lietuvių bendruomenės
medicininei Lietuvos šalpai.

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet
kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

An independent member broker

DRESHER Ltd.

Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į
Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ,
UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

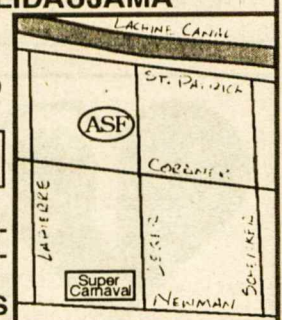
DABAR SIŪLOME
AIR CARGO
PATARNAVIMĄ -
TIK 4⁹⁵ už kg!

(LAIVU - \$4.40 už kg)

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra nei maksimumo, nei minimumo
svorio. Neskaitome už C.O.D.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER
LASALLE, QUE.

847-0881
Vytautas Grudis Jr.
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAMS
BET KADA - 7 DIENAS

KVIEČIAME
naudotis
mūsų
vienintelio
lietuviško
kelionių biuro
paslaugomis!

Siūlome keliauti į LIETUVĄ
bei kitas Rytų Europos šalis

patogiausiais, greičiausiais, pigiausiais keliais su:

— Austrian Airlines — Swissair
— Sterling Airways — Lufthansa

Kelionė iš Niujorko į Vilnių tik už \$999 kan.
brangaus vasaros sezono metu.

NAUDOKITĖS RETA PROGA —

UŽSISAKYKITE KELIONĘ DABAR

Išvykos datos: sekmadieniais ir ketvirtadieniais
iki rugpjūčio 31 d.

AUDRA TRAVEL kelionių įstaiga Vilniuje!

Būdami net Lietuvoje, jūs jausite mūsų globą. Adresas:
T. Vaižganto 9/1, Vilnius, Lietuva. Tel. 22-66-20, 22-65-51.

MES — VISUOMET IR VISUR JŪSŲ PASLAUGOMS!

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAI KELIONIŲ KLAUSIMAMS TEIKIAMA:
pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 – 17.00 val.
šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

278^A MAIN ST.

STAYNER, Ontario

Tel. 428-0779

Lietuviai savininkai

IRENA ir ALGIS VITKAI

* pristatome valgius į namus

Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar
tik dėl informacijos apie
namus, vasarnamus,
ūkius, žemes Wasagos,
Staynerio ir Collingwo-
do apylinkėse kreipkitės
į:

Angele

Salvaityte, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovė.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar

(705) 445-5640

namų tel. (705) 429-6428

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 278-7440

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave.
533-7954

YORK CHAPEL 2337 Bloor St. W.
747-3153

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rugpjūčio 16, sekmadienį, mūsų šventovėje pamokslus sakė svečias iš Montrealio kun. Izidorius Sadauskas, SDB, Wasagos Gerojo Ganytojo misijoje pamaldas laikė ir pamokslą sakė kun. Eugenijus Jurgutis, OFM.

— Ateinančius du sekmadienius Gerojo Ganytojo misijoje Mišias laikys kun. Liudas Januška, OFM.

— Wasagoje toliau pravedamas Gerojo Ganytojo koplyčios remontas.

— Pakrikštyta Paul ir Irenos (Batarlaitės) Lombardi dukrelė Alisa-Danielė.

— Susituokė Paulius Pačėsa su Renata Pajdak.

— Tuoktis ruošiasi Lisa Kazytė su Robert Campbell.

— Mišios rugpjūčio 23, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Jurgį Dementavičių, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Joną Valantiejų.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje rugpjūčio 2 d., dalyvavo 112 svečių, knygoje pasirašė: B. Radzevičienė iš Marijampolės, J. Trilikauskienė iš R. Staniškauskaitės iš Klaipėdos. Rugpjūčio 9 d. svečių knygoje pasirašė: I. Biknerienė iš Tauragės, M. Bulcienė iš Vokietijos, L. Kavoliūnaitė iš Panevėžio, R. L. Aleksandravičienė iš Kauno, J.R. O'Brien iš Thornhill. Iš viso šio sekmadienio popietėje dalyvavo 115 svečių. Rugpjūčio 16 d. svečių knygoje pasirašė D. Šutienė, J. Kuzmickaitė iš Vilniaus; G. Sibitienė iš Montrealio, V. Šileikaitė, A. Jackeivičius iš Kauno; A.M. Taylor iš Toronto; H.J.J.E. Obsev iš Hofgeismario, Vokietijos, M. Noll iš Hildesheimio, Vokietijos, J. M. Noll iš Volpsehauseno, Vokietijos, D. Agurkytė iš Lenkijos, K.B.A.Z. Čeponai iš Čikagos. Popietėje dalyvavo 256 svečiai. Svečius supažindino ir pranešimus padarė šie LN valdybos nariai: rugpjūčio 2 d. — J. V. Šimkus; rugpjūčio 9 d. — B. Savickas; rugpjūčio 16 d. — K. Raudys.

— LN vedėjas T. Stanulis grįžta iš atostogų Lietuvoje rugpjūčio 19 d.

— LN bibliotekos pareigas savanoriškai atlieka F. Julevičius. Biblioteka bus atidaryta trečiądieniais ir ketvirtadieniais 4-7 v.v. Primenama, kad bibliotekoje galima paskaityti laikraščius iš Lietuvos: "Lithuanian Weekly", "Lietuvos aidas", "Respublika" ir kitų.

— LN valdybos posėdis — rugpjūčio 27 d., 7.30 v.v.

Aukos slaugos namams

A. a. Zigmą Jackaus atminimui aukoj: \$500 — B. Jackus; \$50 — O. Delkus; \$40 — V. ir A. Genčiai; \$30 — A. Paškevičius; \$25 — V. Paulionis; \$20 — J. V. Šimkus, A. Langas, R. Hirsch. Iš viso statybos fonde yra \$809,182.79. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didėsius kiekius pristatų ir namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

Ar jūsų vaikai ir draugai yra Lietuvių namų nariai?

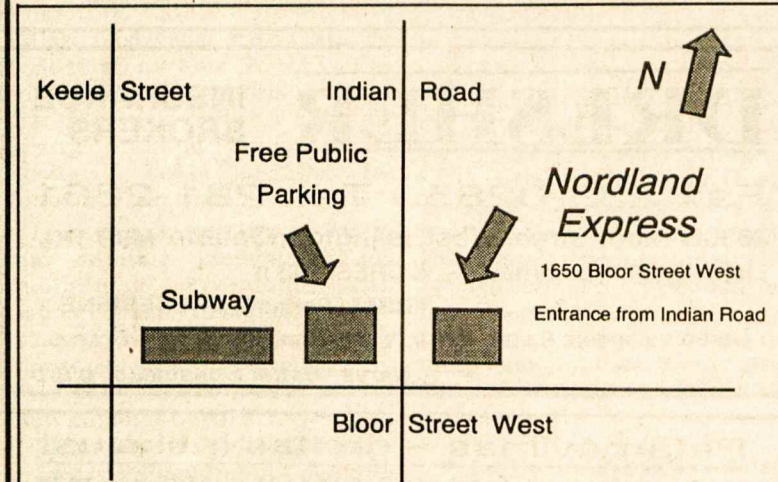
Stiprinkite LIETUVIŲ NAMŲ ateitį, stokite į narius!

Informaciją teikia: Aldona Barysaitė tel. 763-3362, Valteris Drešeris tel. 233-3334, Lietuvių namų raštinė tel. 532-3311.

LN verbavimo komitetas

NORDLAND EXPRESS

Pagalbos siuntos į Lietuvą
jūsų giminėms ir draugams.
\$1.50 už kg ar \$7.50 už kubinę pėdą.
\$15 už siuntinių pristatymą į namus.

Nordland Express bendrovė

įsikūrusi 1650 Bloor St. W., Toronto, šalia Keele požeminės stoties (Indian Road exit).

Patogi automobiliams pastatyti aikštė.

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. — 9 v.v.

TELEFONAS: 535-5000

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė diakonas Vytautas Volertas, kuris praleidžia šią vasarą, mūsų parapijoje atlikdamas pastoracinę praktiką. Jis bus išvėntintas kunigu ateinantį pavasarį Romoje.

— Ruošiasi tuoktis Bronius Degutis ir Birutė Kalinauskaitė.

— Liepos 31 buvo palaidota a.a. Marta Petraitis, 76 m.

— Praėjusį sekmadienį su 11 v.r. Mišiomis "Kretingoje" baigėsi Lietuvių namų poilsio stovykla. Dar vieną savaitę vyks krepšinio stovykla, kurią rengia "Vyčio" sporto klubas lietuviams ir kitiems. Daugiau stovyklavietėje Mišių nebus.

— Mirė a.a. Jonas Kazlauskas, 88 metų. Pasarvotas Turner ir Porter laidotuvių namuose, Roncesvalles gatvėje. Rožinis kalbasas prie karsto antradienį ir trečiadienį 8 v.v. Laidojamas ketvirtadienį, rugpjūčio 20, iš Prisikėlimo šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

— Mišios rugpjūčio 23, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Kačinauskų šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už mirusius, 10.15 v.r. — už a.a. Jn. Lietuvininką, Kaz. Lembergą, 11.30 v.r. — už parapiją.

A. a. Zigmą Jackaus atminimui Zuzana ir Stasys Dzikai "Tėviškės žiburiams" aukoją \$10.

Adomo Jakšto spaustuvei Lietuvoje aukoją: \$100 — J. Staškevičius.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoją: \$200 — S. Krašauskas (giminių vardu); \$100 — B. Jackus; \$50 — V. Anyšienė.

Kanados lietuvių muziejaus archyvo valdyba dėkoja Juozui Jakubauskui už \$100 auką.

Gerojo Ganytojo koplyčios Wasagoje remonto vajai aukoją: \$750 — M. V. Vaitkai; \$500 — M. Gudeliene, D. G. Sakai; \$400 — B. S. Ignatavičiai, A. B. Vitkai, F. B. Kasperavičiai, V. E. Krikščūnai; \$300 — E. Z. Boguslauskai; \$250 — O. V. Vasiai; \$200 T. A. Sekonai, Z. K. Beržanskiai, M. Laurinavičienė, D. J. Kaunaitis, E. J. Gudai; \$100 — I. P. Šimonėliai, N. Šalkauskienė, A. Masionai, M. A. Riaubos, E. Tribinevičienė, P. Norušienė, V. V. Paškai, A. R. Šileikos, P. Radzevičiūtė-Klimienė, J. B. Mažeikos, A. Marcius, J. Vitartienė; \$50 — B. Abromaitienė, A. Abromaitytė, I. A. Pakarnos, V. Opavičienė, J. Gipas; \$30 — E. Heikis; \$25 — W. A. Dauneckai, V. Pačkauskas; \$20 — E. A. Kiškiai, A. Trinkūnas, P. Pakalkos, V. Vaidotas, G. J. Petkevičiai, E. A. Žemaičiai, J. Babrauskas, A. Aperavičienė; \$10 — J. Rinkūnienė. E. Valantienė aukoją statybos medžiagą.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame Sofijai ir Antanui Juozapavičiams, gyvenantiems Sudbury, Ont., už brangias dovanas, nupirtas Lietuvoje, ir viešnagę Kanadoje.

Giminės iš Lietuvos — Ieva, Aldona, Jonas Juozapavičiai

Vilkiųkų draugovė "Romuvos" trisdešimtmečio stovykloje rugpjūčio 8 d. su savo vadovais — s.v. vsl. A. Simonavičiumi (kairėje) ir ps. M. Rusinu. Sėdinti "Romuvos" sukakties ženklas

Pranešimas. KLB tarybos rinkimai įvyks spalio 4 d. Sudaryta apylinkės rinkimų komisija: Olga Kovalskienė, tel. 766-3138, Teofilė Kobelskienė, tel. 760-4734, Kestutis Budrevičius, tel. 769-2192. Rinkiminės komisijos adresas: 1700 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 4C3. Kandidatų siūlytojai įteikia Rinkimų k-jai kandidatų sąrašus dviejuose egzemplioriuose su kandidatų sutikimais kandidatuoti iki rugpjūčio 10 d. Rinkimų k-jai patikrins kandidatų tinkamumą (turi būti sumokėjęs solidarumo mokestį už 1992 m.), sudarys kandidatų sąrašą, kuris bus skelbiamas spaudoje bei parapijų biuleteniuose.

KLB Toronto apylinkės valdyba

A. a. Morta Petraitytė-Peters, 76 m. amžiaus, mirė 1992 m. liepos pabaigoje (diena nežinoma) — policija rado ją negyvą jos namuose. Gyveno vieniša, lietuvių gyvenime nedalyvavo, su jais ryšių nepalaikė, išsiskyrus vieną kitą šeimą. Kanadon atvyko iš Anglijos drauge su kitais išvietintais tautiečiais ir apsigyveno Toronte. Taip pat gyvendama, pirkdama bei pardavdama namus, sukaupe nemažą turtą, kurį testamentu, parašytą 1963 m., paliko savo dukterčiai Lietuvoje Leonidai Greičiūtei. Visas jos palikimas yra milijoninės vertės. Vėlonė kilusi nuo Jurbarko. Lietuvoje buvo baigusi universitetą, bet Kanadoje į mokslus nesiveržė. Apie jos mirtį pranešė radijas ir televizija, rodė atvykusią policiją prie jos namų, kaimynų pareiškimus, giriančius ją kaip labdarinę, gerą širdę moterį. Laidotuvių pamaldas buvo atlikti rugsėjo 31 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje. Po jų vėlonė buvo sudeginta krematoriume, ir pelenus dukterčiai galės nugabenti į Lietuvą palaidoti. Laidotuvių mis rūpinosi adv. A. Pacevičius ir St. Vaštoka.

Policijos tarnautojų grupė, iškviešta tvarkyti dviejų brolių peštynių Delroy gatvėje, vieną jų nušovė. Tai padaręs Peter Zemeckas, 18-tus metus tarnaujantis policijoje. Pasak liudininkų, nušautasis Dominic Sabatino, psichinis ligonis, grasinęs policininkams beisbolo muškiliu, daug jų automobilių ir neklaušęs policijos reikalavimo mesti iš rankų muškilį. Įvykis tiriamas.

Pagalbos fondui "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje \$500 aukoją Pranas ir Elena Bernotai. Ši dosni auka, pridėta prie visų kitų Kanados lietuvių aukų "Vaiko tėviškės namams" įgalins pakęsti dabartines beviltiškas, ateities neturinčias vaikų prieglaudas į krikščioniško auklėjimo bei globos namus. Aukotojams nuosirdžiai dėkoja šio fondo globėja Kanadoje —

KLK moterų draugija

MYLITE VAIKUS? Ieškome auklės 3 metų ir 8 mėnesių vaikui 5 dienas savaitėje nuo 8 v.r. iki 5 v.p.p. mūsų namuose. Skambinti tel. 259-9940 po 5 v.p.p. Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalių, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

PRISTATOME JŪSIŠKIAMS Lietuvoje Kanados bei JAV dolerius žemiausiomis kainomis. Teiraukitės apie automobilių pristatymą, atgavimą G.S.T. ir P.S.T. siunčiant naujas prekes-mašinerijas. Skambinti Genei Kairienei tel. (416) 643-3334. (Žiūr. skelbimą 4-tame puslapyje).

"LEDAS" REFRIGERATION

(vedu visų rūšių)

- * Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemos
- * Taisau šaldytuvus
- * Skalbimo mašinas
- * Vėsintuvus

Skambinti

RAIMONDUI JARECKUI

tel. 767-8711, Toronte.

Muz. Dalia Viskontienė, "Voklungės" choro vadovė, ir Rita Karasiejiene, "Gintaro" ansamblio vadovė visą mėnesį praleido Lietuvoje. Ten lankėsi Nemenčinės ir Raseinių stovyklose. Buvo aprodytos aikštės, kur 1994 m. vyks dainų šventė. Susitiko su Kultūros ir švietimo ministeriu D. Kuoliu, muzikais, kompozitoriais. Užmegztu su jais glaudūs ryšiai ateičiai muzikos bei šokių reikalais. K.

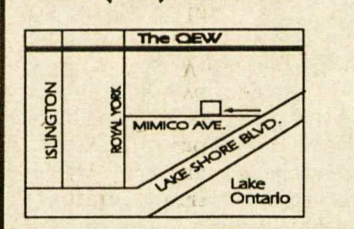
Lietuvių skautų sąjungos Europos rajonas ir šią vasarą su rengė tradicinę stovyklą Lietuvių sodyboje. Visi jos dalyviai pasirašė sveikinimus lietuvių iš-eivijos laikraščiu redakcijoms, jų tarpe ir "Tėviškės žiburių". "Sveikinime ir siunčiame širdingiausius skautiškus linkėjimus". Tai rodo, kad Europos skautai vertina lietuviškąją spaudą ir ją domisi.

Tradicinė lietuvių maldininkų kėlionė i Kanados kankinių šventovę Midlande buvo surengta rugpjūčio 2, sekmadienį. Rožinio maldoms vadovavo dijakonas Vytautas Volertas, Mišias koncelebravo kunigai — E. Jurgutis, OFM, J. Liauba, OFM, J. Staškus ir E. Putrimas. Pastarasis pasakė ir pamokslą. Po Mišių maldininkai susirinko prie lietuvių kryžiaus ir sugiedoję giesmę "Marija, Marija"

"Lietuvos rytas", dienraštis Vilniuje, savo spaudos apžvalgą 1992. VII. 25, cituodamas įvairius laikraščius, mini ir "TŽ", jų vedamąjį "Lietuva — ne lobių sala", kuriame reiškiamos pastabos dėl politinių peštynių Lietuvos viršūnės: "Skaudu, kad nepriklausomybė atgavusi tėvynę taip greitai ėmė ir įklumpo nesantaikos liūne. Dar skaudžiau, kai iš šalies pasisai-poma, kad patys lietuviai nesugeba tvarkytis, nes tai baudžiauninkų tauta".

PRINTING NET

66 MIMICO AVE.
ETOBICOKE, ONT. M9V 1R5,
TEL. (416) 252-6741

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ

Renkame tekstus lietuviškai ir angliškai.

Spausdiname: — raštinės reikmenis (laiškus, vokus, vizitines kortele)

— bekalinio (carbonless) popieriaus blankus

— lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers)

— knygas, kalendorius

— vestuvinius ir kitus kvietimus

— koncertams bilietus ir programas

Greitas ir tikslus patarnavimas.

Susitarus užsakymus paimame ir pristatome. Prieinamos kainos. Lietuviams nuolaida.

Nemokama autoaiktė prie įstaigos.

IMIGRACIJOS PATARNAVIMAI

Jei jums reikia pagalbos imigracijos reikaluose, gauti įsidarbinimo leidimus, vizas studentams, įsigyti naujojo atveio teisinę padėtį, gauti pabėgėlio teises, verslininko imigranto statusą — Kreipkitės i autorių knygos "How to Immigrate to Canada" per World Wide Immigration Services, P.O. Box 58528 Corctown Postal Outlet, Hamilton, Ontario, Canada L8N 4G6. Tel. (416)527-8227, FAX 1(416)546-1715 ROC R. David, direktorius-vedėjas. Skyrius lietuviams — kreiptis i dr. Nataliją Kazakevičienę tel. (416)524-1122

IVAIRIŲ DIRBINIŲ įdomus ir gausus gintaro kioskas: didelis pasirinkimas gintarinių Marijos paveiklų, senų pašto ženklų — Darius ir Girenas, Maironis, Nepriklausomybės paskelbimo akto skaitymas ir kiti svarbūs istoriniai įvykiai. Kioskas nr. 52. Adresas: 4823 St. Laurence, Montreal, Que. Atidarytas: ketvirtadieniais ir penktadieniais 11.30 v.r. — 9 v.v.; šeštadieniais ir sekmadieniais 11.30 v.r. — 6 v.v.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

PASLAUGŲ BIURAS "ŽEMAITIJA" lapkričio mėnesio antroje pusėje nuveš į Lietuvą jūsų giminėms tiesiai į namus bet kokius nedidelius daiktus — vaistus, laiškus, pinigų, kalėdines dovanas. Galite užsakyti ir didesnes dovanas — automobilius, baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus ir kt. Gera proga pasveikinti su šv. Kalėdom savo artimuosius laisvoje Tėvynėje! Kreiptis i R. Mačiuką iki lapkričio 16 d. tel. (416) 385-3453 Hamiltono.

IEŠKAU MALONIOS moters prižiūrėti 9 mėnesių vaiką dienos metu. Skambinti tel. 767-9066 Toronte.

IEŠKAU rusiškai kalbančios, nerūkiančios 2 vaikams auklės, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 660-7000 iki 7 v.v. ir tel. 736-1419 po 7 v.v.

IEŠKAU nerūkiančios moters, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus bei prižiūrėti vaikus. Būtų gerai, jei galėtų vairuoti automobilį. Skambinti tel. 416-887-1392 Markham rajone.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI. Siunčiame oro pastų jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kaina \$5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigus iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronte.

MONTREALQUE

Montrealio skautų stovykla įvyko rugpjūčio 1-7 d.d. "Baltijos" stovyklavietėje. Vadovavo Paulius Murauskas, Gilles ir Rytis Bulotai, bostoniškis Jonas Valiulis, Kristina Čičinskaitė ir otaviškė Rasa Jurkutė. Puikiai šeiminingai Jūozas Radžius iš Otavos. Jam išvažiavus, tas pareigas perėmė Vilija Bulotienė. Stovykla praėjo labai gražiai. Per uždarymą labai puikiai pasirodė tautinių instrumentų orkestrėlis, suorganizuotas Zigmą Lapino. Reikia tikėtis, kad šis orkestrėlis išliks ilgesnį laiką. Rugpjūčio 9 d. dalis stovyklautojų išvyko į "Romuvos" stovyklą.

Kun. Izidorius Sadauskas išvyko į salečią ir rekolekcijas Niagara Falls, Ont.

Sesės išvyko metinėms rekolekcijoms į Putnamą. Ten išbus beveik visą šį mėnesį.

Kun. Stanislovas Anužis, Skuodo klebonas, pravažiudamas į Ameriką, liepos 2 d. AV šventovėje atnašavo Mišias ir pasakė pamokslą. Grįždamas po mėnesio i Lietuvą, žada vėl čia sustoti.

Kun. Petras Baniulis, Truskavos klebonas, atvyko ilgesniam laikui ir apsisistoją AV klebonijoje.

A.a. Kostas Toliušis, 79 m. amžiaus, mirė liepos 23 d. Iš AV šventovės liepos 27 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko brolis ir kiti giminės Lietuvoje. Montrealio lietuvių bendruomenė neteko kruopštaus ir pareigingo darbuotojo. Atlikęs sutartį ir atvykęs į Montrealį, pasinėrė į lietuvišką veiklą. Daugiausia jį prisiminsim ilgus metus dirbusį KLB Montrealio apylinkės valdybos išdinininku. Kiti renginiai, surišti su bendruomenės veikla, jį pririšdavo prie aukų rinkimo arba bilietų pardavinėjimo staliukų. Taip pat jis dirbo ir šauliams, žvejotojams, "Nepriklausomai Lietuvai", "Rūtos" klubui ir, tiesą pasakius, visiems, kurie tik jo pagalbos prašydavo. 1941 m. komunistų jis buvo suimtas ir kalėtinus. Vokiečiai jį išlaisvino. Todėl tik prieš porą metų drįso apankyti Lietuvą, kurios ilgėjos visą laiką. Šį ankstyvą ruošinį dar kartą vykti į Lietuvą, bet nepagydoma liga suardė visus jo planus. B.S.

Dienraštis "Lietuvos rytas" 1992.

VII. 17 išspausdino informaciją su nuotrauka apie montrealietę Denisę Kudrikaitę, medicinos seserį, besidarbuojančią Lietuvoje. Jos tėvas — lietuvis, motina — prancūzė. Yra baigusi Montrealio universitetą ir savo specialybėje dirbusi indėnų rezervate Šiaurės Kanadoje, Šveicarijoje. Dešimt mėnesių mokėsi lietuvių kalbos Vasario 16 gimnazijoje. Dabar darbuojasi Respublikiniame onkologijos centre chemoterapijos skyriuje. Atrodo, ten darbuosis išstisus metus. Kor.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545 FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. —	4 3/4 %	Taupymo — special.	2 3/4 %
Certifikatus 2 m. —	5 3/4 %	Taupymo — su gyv. dr.	2 %
Term. indėlius:		Taupymo — kasdienes	2 1/2 %
1 metų	4 1/2 %	Einamos sąsk.	1 1/2 %
180 d. - 364 d.	4 1/4 %	RRIF-RRSP — 1 m.term.	5 %
120 d. - 179 d.	4 %	RRIF-RRSP — 2 m.term.	6 %
60 d. - 119 d.	4 %	RRIF — RRSP — taup.	2 3/4 %
30 d. - 59 d.	3 3/4 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 6 1/2 %, asmenines — nuo 7 1/2 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų

POLIMEX

PREKYBA • KELIONĖS • SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitas Baltijos valstybes laivu ir lėktuvu — greitas pristatymas.

Mes esame patyrę siųsti ir tvarkyti siuntinius bei kargo, į Rytų Europą, pradedant nuo mažų siuntų iki konteinerio.

</